Nr. 225 **Doos Gazette** **maart 2021**
guido.vandermarliere@telenet.be

Boerenbetweterigheid uit het verleden

*

Hoe vodder da'je goat , hoe vodder da'je moe werekeërn !

*

Doos Gazette, een slim schrift des tijds met meer dan 650 lezers

Beste abonnee

Bezoek de Hopast van het Neerhof in groep ! Alle info op de webstek!

't Neerhof

Lees de geschiedenis van Poperinghe

Dank zij de goede zorgen van **Jean Boidin** *is het DiMP op de website van 't Neerhof weer aangegroeid en loopt het nu tot* **1575.**

https://tneerhofvzw.be/

Jaar 1573

Deconynck

Onze rethorieke dichter Gheleyn de Conynck heeft de latijnse 'hymnen' in het Poperings vertaald!

HIMNI,
QVORVM VSVS
EST IN ECCLESIASTI-
CO DEI CVLTV, VNA CVM
aliquot præclaris canticis, prosis & orationibus,
positi in Latino idiomate atque etiam Teutonico, vtroq; textu sibi mutuo respondente: in gratiam & extimulationem piarum mentium in Deum, diligenti opera & studio Francis Caroli VVyrdij Tyrensis, sacræ Theologiæ Baccalaurei, ordinis Prædicatorum.

Subnectitur in calce threnodia ob diminutam & admodum deformatam Dei Ciuitatem cum supplici postulatione, vt ipsius Conditor primam faciem, pristinamq; decorem ei reddere dignetur.

In himnis & confessionibus benedicebant Dominum, qui magna fecit in Israel. 2. Mach. 10.

Commonentes vosmetipsos, in psalmis, himnis, & canticis spiritualibus. Coloss. 3.

GANDAVI,
Apud Gislenum Manilium, Typographum
sub albæ Columbæ intersignio,
Anno 1573.

Jaar 1573

Hymnen

Het boek van onze Gheleyn de Conynck van voren tot achter en omgekeerd.

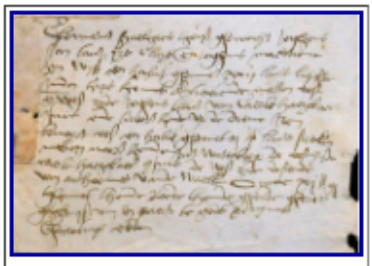

Jaar 1573

Halmen

50 blazijden Halmen-- dus verkopingen uit 1573.

Jaar 1573

Veroordeelden

De lijst van de Poperingse geuzen die veroordeeld werden.

Jaar 1573

Renten

39 bladzijden renten - of conctracten - schuldverklaringen - leningen - enzovoort

Jaar 1574

Een jaar van grote 'benauwtheyt' in de streek. De burgeroorlog begint op verschillende plaatsen te woeden.
Middelburg wordt overgegeven aan de geuzen en Leiden wordt na een lang beleg aan de Spanjaarden gegeven.
Er komt een groot 'pardon' met zelfs een pauselijk absolutie voor alle ketters die zich terug bekeren tot het katholicisme.
Er komt zelfs een tweede pardon , maar dat helpt allemaal niet.
In Poperinghe komt er een nieuwe stadsschool op de hoek van de Boeschepestraat en de Elzenbruggestraat.

Jaar 1574

Halmen

86 bladzijden verkopingen

Jaar 1574

Mergelstikken
Een artikel met drie auteurs: William White, Jacques Destailleur en Guido Vandermarliere over de mergel in onze gronden.

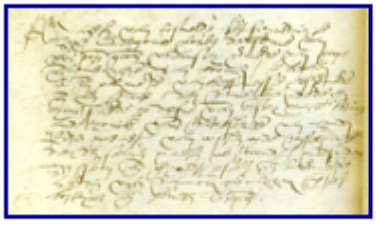

Jaar 1574

Renten

57 bladzijden contracten, schuldbekentenissen en leningen.

Placcaet byden welcken eenen yeghelicken verboden wordt/ eenighe Hoppe te voerē wt desen lande by wat middel ofte maniere dat wesen mochte/ ter tijt toe daerinne anders gheordineert sal wesen: op de verbeurte vā diere mitsgaders vande schepen/ schuyten/ Peerdē/ waghens oft kerren. etc. Ghegheuen t'Antwerpen den iiij. dach van Julio int Jaer xv^c. LIIII.

Te Ghendt,
By Jan vanden Steene/ woenende op S. Pharahilden plaetse. Anno M. D. LIIII.

Met Gratie ende Priuilegie.

Jaar 1575

Het jaar 1575 - het jar van de mislukte 'peys'. In Poperinghe probeert men de draperie in leven te houden en men past de keuren aan.
er komt een nieuwe kalender. De gregoriaanse kalender doet zijn intrede en we gaan van kerstmis meteen naar nieuwjaar. Het korste jaar ooit.
't was een slechte oogst en er komt een verbod op de uitvoer van hoppe. En ja, de burgeroorlog gaat voort. We krijgen het beleg van Zierikzee!

Oproep ! !

Ik ben – naar aanleiding van het feit dat we 50 jaar geleden het Sint Stanislascollege mochten verlaten - een speciaal nummer rond mijn collegetijd en mijn klas aldaar – aan het samenstellen. Daartoe zou ik graag de toenmalige ‘Thermo’s’ kunnen inkijken, het krantje van de laatste jaars leerlingen. Het gaat hier vooral over de jaren – 1969 – 1971.
Heeft er iemand nog zoiets zitten?
Gelieve contact op te nemen :
guido.vandermarliere@telenet.be

Oproep ! !

Voor ’t Neerhof ben ik op zoek naar informatie rond het maken van ‘inkt’ uit okkernotenschillen. Wie heeft er oude recepten? Wie maakt er nog dergelijke inkt?
Hoe kleur je je inkt?

't Vogeltje

Een oase tussen twee kasteeldomeinen

1837 - 2015

Ludo Dumon

Het boek ' **'t Vogeltje , een oase tussen twee kasteeldomeinen'** brengt de geschiedenis in beeld van het gehucht 't Vogeltje, gelegen ten noorden van Poperinge, tussen de kasteeldomeinen Het Couthof en De Lovie, Het is een eerbetoon aan de 'Zusters Paulinen buiten stad' die gedurende 180 jaar voor 't Vogeltje en omgeving veel betekend hebben.

In tien hoofdstukken worden heel wat aspecten toegelicht en in hun historische context geplaatst: de omgeving in de 18de eeuw, het ontstaan en de groei van het klooster, de 30 'Zusters Paulinen buiten stad' en hun activiteiten (onderwijs, landbouw, kantwerk…), de kloostergebouwen met de neogotische kapel, de kapelanen , processies, Eerste en Tweede Wereldoorlog, herbergen, winkels, een spoorweg en een vliegveld, merkwaardige hoeves, veldkapellen enz. En ook… de geschiedenis van de twee kasteeldomeinen met wie 't Vogeltje altijd een driehoeksverhouding had.

Het boek roept mooie herinneringen op voor wie er reeds geruime tijd woont en biedt de jonge bewoners een nieuwe kijk op de omgeving , alsook aan de toeristen, de fietsers en wandelaars die deze bosrijke omgeving meer en meer ontdekken en waarderen…

Fmt: 165x230 mm 170 g mat gestreken vierkleurendruk ± 200 blz.

Prijs: € 25 bij voorafinschrijving **vóór 10 april 2021** te storten op BE62 7775 4701 0661 op naam van Dumon Ludo met vermelding van naam en adres. Het boek kan vanaf 8 mei afgehaald worden in de Loviestraat 87a Poperinge (of wordt verzonden mits meerprijs van € 8)

Dumon Ludo ° Poperinge 1956 Onderwijzer Torhout 1977
Directeur basisonderwijs 1994-2014 dumon.ludo@telenet.be

Reeds als kind verkende hij tijdens de vakanties bij zijn grootouders spelenderwijs de Sint-Sixtusbossen en omgeving. Hieruit groeide niet alleen een sterke verbondenheid en interesse in de natuur (1979 CVN-natuurgids) maar ook een groeiende interesse in de rijke historiek van heel deze omgeving. Ondertussen woont hij al 33 jaar in 't Vogeltje, een uitstekende uitvalsbasis om zich in deze regio verder te verdiepen en groepen met interesse in zowel natuur als historiek in de omgeving van 't Vogeltje, De Lovie , het Couthof en de Sint-Sixtusbossen te begeleiden.

Een oproep voor de Van den Ameele's

Begin januari 2021 kreeg het stadsarchief van Poperinge een vraag binnen van Jilly Van den Ameele om informatie te krijgen over zijn voorouders.
Wouter stuurde mij die mail door en ik mailde Jilly terug dat hij onder andere terecht kon op mijn webstek van 't Neerhof.
Hij schreef daarna: Goede morgen beste Guido Vandermarliere,
Hartelijk dank voor uw reactie en mijn complimenten voor uw website. Daar staat een schat aan informatie op.
Mijn "band" met Poperinge is de volgende: Het gezin **Christiaan van den Ameele x Maaike Halfmaarte** kwamen in 1694 vanuit Poperinge naar Sint Anna ter Muiden in Nederland.
Ze waren te Reningelst getrouwd in 1669 en hun kinderen werden in de Sint Jans kerk te Poperinge gedoopt.
Wellicht kwamen ze vanwege religieuze redenen?
Christiaan stamt af van Abel, geboren rond 1525. Ik traceerde o.a. de nakomelingen van het echtpaar, waarvan er velen naar Amerika emigreerden vanaf 1844. Ook traceerde ik veel Van den Ameele van de generaties tussen Abel en Christiaan. Nu probeer ik alle Van den Ameele's te traceren.
Ik ga uw site uitgebreider raadplegen wanneer ik wat ruimer tijd heb maar inmiddels heb ik al familie ontdekt. Nogmaals dank en mijn beste groeten.
Jilly van den Ameele

In een volgende mail gaf Jilly wat meer uitleg over zijn studie.
Voor mij en hun nakomelingen is het interessant om te zien hoe het verloop van die mensen is, temeer i.v.m. de grote emigratie naar Amerika en hun verspreiding aldaar over het land.
Ik zal de tekst van 2 boeken die ik daarover schreef vandaag per *wetransfer* aan u mailen. Een boek, uitgaande van Abel en een boek uitgaande van Romanus. Ik ben een nakomeling van Romanus en dat stelde ik samen voor een reünie van mijn directe neven/nichten. Ik moet er wel bij vermelden dat ze ca. 10 jaar oud zijn. De boeken heb ik niet meer, uitverkocht.

In het boek Abel klopt de plaats van het echtpaar Desmadril - Van den Ameele niet is me na nader onderzoek gebleken, pagina 32. Ik meld nogmaals dat het de de geschiedenis vooral is toegespitst op het genoemde echtpaar dat naar Nederland kwam. Dat meld ik omdat ik inmiddels veel meer Van den Ameele's getraceerd heb te weten meer voorouders van Christiaan *1640 en de nakomelingen van hen en natuurlijk de nakomelingen van de broers van de genoemde Christiaan enz. Ook van die leden zijn er diverse naar Amerika en Canada geëmigreerd. Ik hoop daarvan ooit een groot boekwerk te kunnen samenstellen.

Ik zie uit naar de tijd na Covid-19 want dan kan ik o.m. weer archieven bezoeken om aanvullende info te verzamelen en ook staat hoog op mijn programma-lijst een bezoek aan Bambeke in Noord Frankrijk omdat in de kerk aldaar een grafsteen is met veel Van den Ameele's.

Ik zend u mijn beste groeten en voeg daar aan toe: wordt vervolgd.
Jilly van den Ameele

PS. Een Belgische vriend van me uit Gent, die veel geschiedkundig onderzoek doet en voor een heemkunde kring publiceert vond enkele jaren geleden het Van den Ameele familiewapen.

Most of you will know that I have been busy with the genealogy of the ***Van den Ameele*** family for already many years. In the USA: *Ameele (without the "van den" and with different pronunciations), Van Den Ameele, O'Meal*, *Vandermalle, Vander Malle, Vandermallie*.
Above:
A family member colored the family crest according to the original color description. Left: An
Doing research in archives with help of a Belgian friend we discovered the origional Van den Ameele coat of arms, what was used already in the **15th** century by the Van den Ameele family in and around Poperinge (Flanders) where our ancestors all are coming from.
A family of patricieras. All the present *Van den Ameeles* and American *surname variations* are descendants of these Van den Ameeles. According the origional mentioned text below, written in the French language, the colours are as follows:

*"open space **silver**, chevron/beam **heraldic red**, bunch of grapes **natural blue**, star **gold".***

"d' Argent au chevron de gueules acc en chef d'une grappe de raisins au naturel brochant sur la cime du chevron et en pointe d'une étoile d'Or".

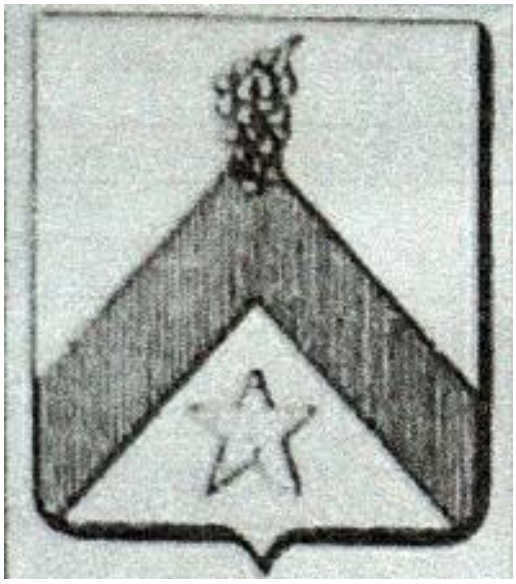

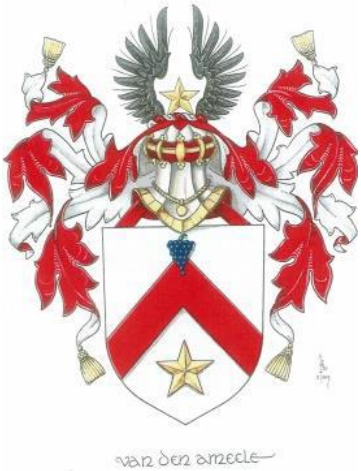

Above:
A family member colored the family crest according to the original color description. Left: An other family member had the original coat of arms embellished by a specialized company.

FAMILLE van den AMEELE

Ce nom est fort répandu dans la région d'Ypres, Furnes, Poperinghe. Nous donnons ci-après la généalogie de la branche de Poperinghe, dont nous descendons comme suit :

I. Nicolas *van den Ameele*.
II. Mailliard *van den Ameele*.
III. Jacquemine *van den Ameele* × Jérôme *Rooseré*.
IV. Jacqueline *Rouseré* × Jean *Diedeman*.
V. Pierre-Jérôme ***Diedeman* × N...**
VI. Isabelle *Diedeman* × Pierre-Louis *van den Broucke*.
VII. Dorothée *van den Broucke* × Pierre-Guillaume *Cadock*.
VIII. Sophie-Alexandrine *Cadock* × Jean *van Hille*, notre trisaïeul.

***

ARMES (1) : « *de gueules fretté d'argent* ».

I. Nicolas van den AMEELE, † Poperinghe (St-Jean) 9-12-1625 (le même jour que sa fille Catherine) × Catherine ELYNCK (2), fille de Jean, dont il eut :

A. Maillard *van den Ameele*, qui suit : II ;

B. Marie, ° Poperinghe (St-Bertin) 5-6-1594 (p. : Jean *Bequaert*, m. : Marie *van Hee*) ;

C. Christian, ° ib. 13-4-1597 (p. : Jean *van Gest*..., m. : Marie *Pierins*), y † 27-9-1669, renonça le 29-7-1621 à la bourgeoisie de Bailleul et devint le 30-3-1648 bourgeois de Poperinghe, notable à Poperinghe en 1636 et 1638, × 1° Anne QUAGHEBEUR, fille de Pierre, † avant 1625 ; et × 2° Françoise ROENS ; il eut, à Poperinghe (Notre-Dame), du 1er lit :

1. Pierre, ° 10-2-1625 ; † 1625.

Du second lit :

2. Françoise, ° 21-12-1627 (p. : Vincent *Roens*, m. : Jeanne *Pouillons*) ;

3. Marie, ° 29-9-1629 (p. : Jean *Roens*, m. : Marie *Pierins*), † Poperinghe 1-10-1676, y × (St-Bertin) avant 1655 (de 1622 jusqu'en 1655, les actes de mariage n'existent plus à la paroisse St-Bertin) Mathieu de GHELCKE.

---

(1) Armes déclarées par Charles *van den Ameele*, de Poperinghe. BOREL D'HAUTERIVE, « Armorial de Flandre », page 389.
(2) A. E. B. Furnes, Etat de biens nos 545 et 26615.

Oproep! Vandaar beste lezers en lezerinnen, wie Jilly kan helpen of zelf een Van den Ameele is – afkomstig van Abel van den Ameele, laat het hem weten.
Mail hem op:
jpameele@zeelandnet.nl

Poperinge verbeeldt

Gedrukt en geteld komen de bladen uit de machine. Ze worden seffens ingepakt en komen zo . van gemeente tot gemeente bij verkoper en tot het postkantoor, om ten slotte in de huiskamer van de lezer te belanden.

Iedere week wordt vooraf door de

En nu zijn al die kranten te vinden op de Historische Kranten:
HISTORISCHE KRANTEN

De “verreschrijver” of de telegraaf te Poperinghe – Guido Vandermarliere

Hoewel de eerste experimenten met electrische telegrafie al dateren van begin 19de eeuw, wordt de geboorte van de electrische telegraaf meestal rond 1835 geplaatst. Verschillende uitvinders komen rond die tijd met hunversie van het apparaat, waarbij we vooral Samuel Morse onthouden uit de Verenigde Staten.
Het principe is eenvoudig. Een elektrische stroom wordt in een bepaald patroon onderbroken en weer ingeschakeld. Een tekst wordt in code overgeseind en aan de ontvangstkant weer ontcijferd en eventueel op schrift gesteld en als telegram bezorgd aan de geadresseerde. Om letters in patronen om te zetten (en omgekeerd) waren er verschillende codes, waarvan de bekendste en meest gebruikte de Morsecod was. Bij deze vorm van telegrafie zet de temegrafist handmatig de letters van de tekst om in elektrische impulsen met behulp van een seinsleutel. Aan de ontvangende kant worden deze signalen dan vaak hoorbaar gemaakt, zodat een telegrafist de codes weer in letters kan omzetten.

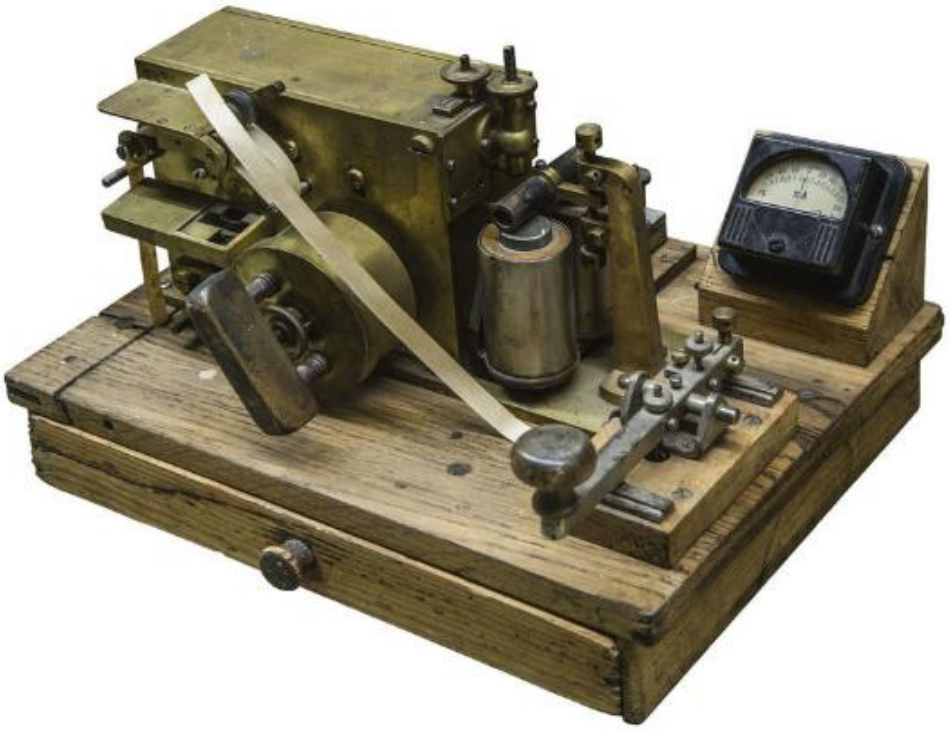

Op 18 augustus 1845 weet de Gazette van Brugge ons te melden dat de telegraaf aangelegd is tussen Haarlem en Amsterdam en dat ere via deze telegraaf er een partij schaak werd gespeeld, die echter onbeslist bleef.
Op 31 mei 1850 wordt beslist om ook in België een uitgebreid net voor de telegrafie op te bouwen.
Hier in de streek is er zeker in 1865 reeds een telegraaf in Ieper.

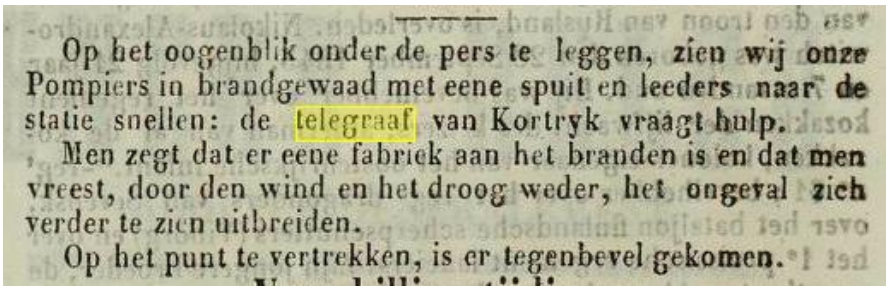

Op het oogenblik onder de pers te leggen, zien wij onze Pompiers in brandgewaad met eene spuit en leeders naar de statie snellen: de telegraaf van Kortryk vraagt hulp.

Men zegt dat er eene fabriek aan het branden is en dat men vreest, door den wind en het droog weder, het ongeval zich verder te zien uitbreiden.

Op het punt te vertrekken, is er tegenbevel gekomen.

Dit onderstaande stuk uit de krant 'De Toekomst' van de 30ste april 1865 is daar immers een bewijs van. Toen werd de Ieperse brandweer via de telegraaf opgeroepen om een brand in Kortrijk te gaan blussen. Op het laatste ogenblik echter werd er echter een 'tegenbevel' gegeven en moesten de Ieperse spuitgasten toch niet vertrekken.

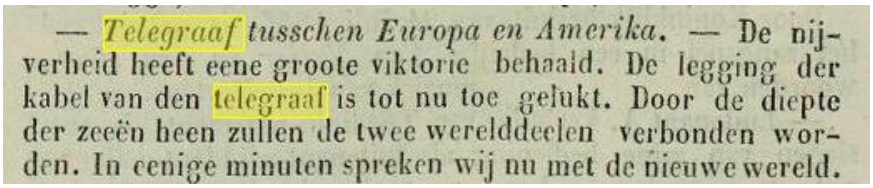

— *Telegraaf tusschen Europa en Amerika.* — De nijverheid heeft eene groote viktorie behaald. De legging der kabel van den telegraaf is tot nu toe gelukt. Door de diepte der zeeën heen zullen de twee werelddeelen verbonden worden. In eenige minuten spreken wij nu met de nieuwe wereld.

De aanleg van de telegraaf tussen Europa en Amerika kon via kleine artikeltjes gevolgd worden in de kranten alhier.
Zo meldt de Toekomst van de 5de augustus 1866 op de 5de augustus het volgende:
En ook enkele maanden later, als de aanleg geslaagd is, krijgen we dit hier te horen.

Het eerste 'telegram' of 'verrebericht' dat Poperinghe bewaarde, bleef bewaard en zit in de map SAP 695 van het Stadsarchief van Poperinge. Het werd op de 8ste november 1870 vanuit Clermont verstuurd om 4 uur 45 en het had 4 uur nodig om Popeirnghe te bereiken.

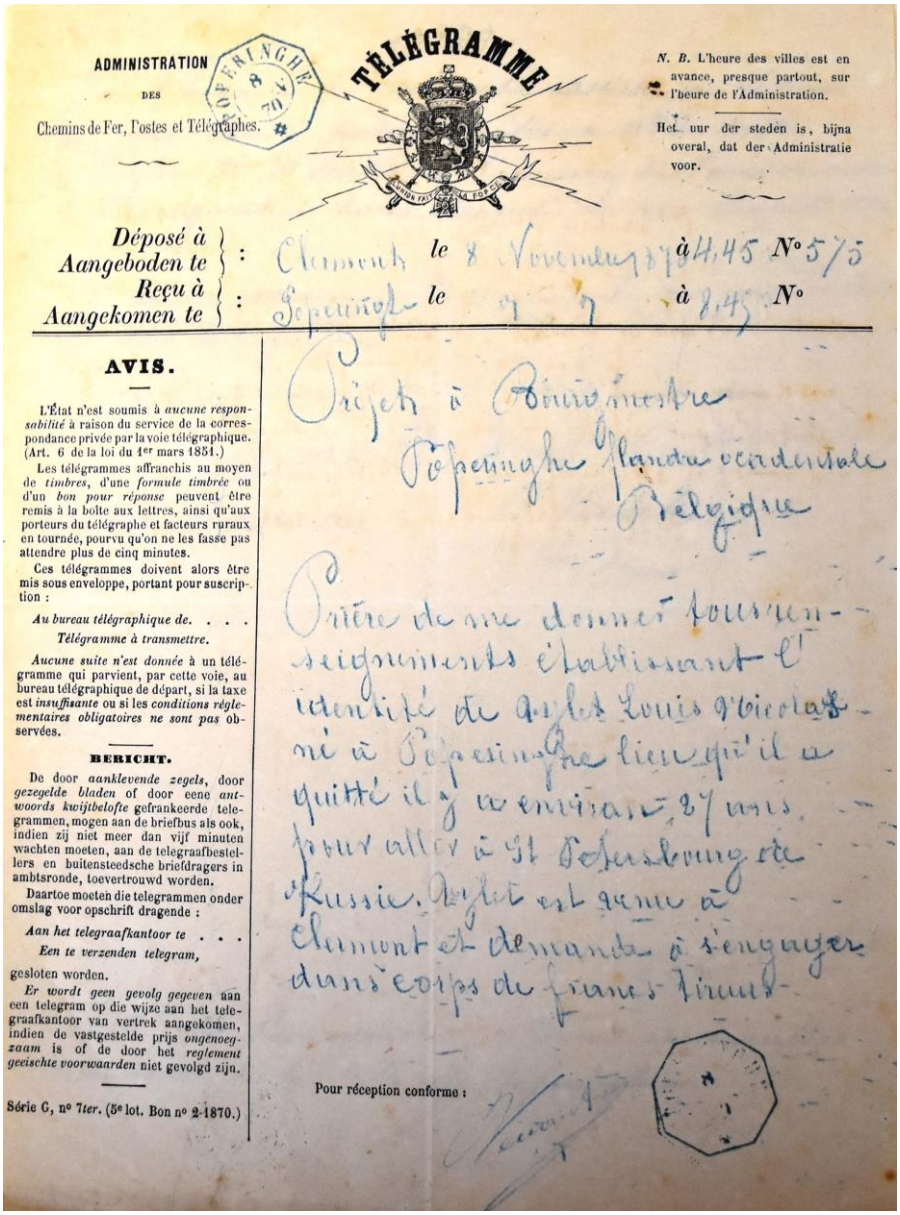

ADMINISTRATION DES Chemins de Fer, Postes et Télégraphes.

TÉLÉGRAMME

N. B. L'heure des villes est en avance, presque partout, sur l'heure de l'Administration.

Het uur der steden is, bijna overal, dat der Administratie voor.

Déposé à / *Aangeboden te* : Clermont le 8 Novembre 1869 à 11.45 N° 573

Reçu à / *Aangekomen te* : Poperinghe le 9 7 à 2.45 N°

AVIS.

L'État n'est soumis à *aucune responsabilité* à raison du service de la correspondance privée par la voie télégraphique. (Art. 6 de la loi du 1er mars 1851.)

Les télégrammes affranchis au moyen de *timbres*, d'une *formule timbrée* ou d'un *bon pour réponse* peuvent être remis à la boîte aux lettres, ainsi qu'aux porteurs du télégraphe et facteurs ruraux en tournée, pourvu qu'on ne les fasse pas attendre plus de cinq minutes.

Ces télégrammes doivent alors être mis sous enveloppe, portant pour suscription :

Au bureau télégraphique de. . . .

Télégramme à transmettre.

Aucune suite n'est donnée à un télégramme qui parvient, par cette voie, au bureau télégraphique de départ, si la taxe est *insuffisante* ou si les *conditions réglementaires obligatoires ne sont pas* observées.

BERICHT.

De door *aanklevende zegels*, door *gezegelde bladen* of door eene *antwoords kwijtbelofte* gefrankeerde telegrammen, mogen aan de briefbus als ook, indien zij niet meer dan vijf minuten wachten moeten, aan de telegraafbestellers en buitensteedsche briefdragers in ambtsronde, toevertrouwd worden.

Daartoe moeten die telegrammen onder omslag voor opschrift dragende :

Aan het telegraafkantoor te . . .

Een te verzenden telegram,

gesloten worden.

Er wordt geen gevolg gegeven aan een telegram op die wijze aan het telegraafkantoor van vertrek aangekomen, indien de vastgestelde prijs *ongenoegzaam* is of de door het *reglement geeischte voorwaarden* niet gevolgd zijn.

Série C, n° 7ter. (5e lot. Bon n° 2-1870.)

Objet à Monsieur le Bourgmestre Poperinghe Flandre occidentale Belgique

Prière de me donner tous renseignements établissant l'identité de Vylet Louis Nicolas né à Poperinghe lieu qu'il a quitté il y a environ 27 ans pour aller à St Petersbourg en Russie. Vylet est garçon à Clermont et demande à s'engager dans le corps de francs tireurs.

Pour réception conforme :

Er wordt gevraagd om inlichtingen te krijgen over een zeker Vylet Louis Nicolas, Poperingenaar die 27 jaar vroeger naar Sint Peterburg in Rusland was uitgeweken en die nu in Clermont verbleef.

De familie Vylet was een metselaarsfamilie in Popeirnghe.

Op de 11de mei 1870 wordt er aan het Poperingse stadsbestuur meegedeeld dat er een nieuwe telegramlijn gaat gebouwd worden van Poperinghe naar Veurne – daarvoor zal er – zoals blijkt uit deze brief – eerdaags ‘des poteaux ‘ – dus zowel palen als ijzers tegen degevels geplaats worden om de electrische draad over te laten lopen. En dit tot aan de Duinkerkestraat, waarbij men de Ieperstraat, de markt en de Gasthuisstraat zou volgen. Er wordt gevraagd dat de lokale politie toezicht op deze lijn zou houden.
Er wordt ook een lijst bijgevoegd van de huizen waar deze ‘poteux’ voor de telegramlijn zullen geplaatst worden:
In de Duinkerkestraat
Nummer 17 – Luitenant van de douane
Numer 4 – de weduwe Prem
In de Noordstraat:
Nummer 21 – Rickers henri
Nummer 12 – Bossaert Benoit
Nummer 1 – Ghelein Auguste
In de Gasthuisstraat:
Nummer 44 – Carmen Fidèle

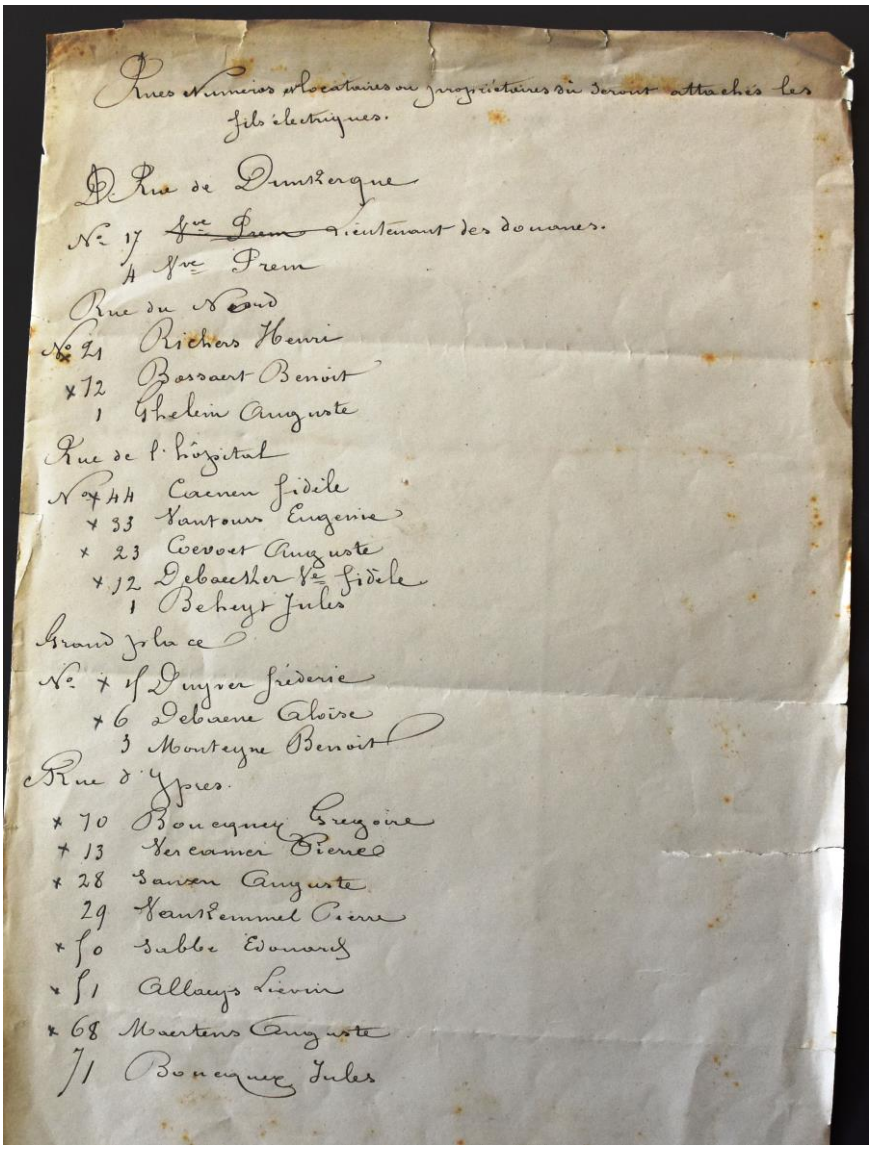

Rues Numéros et locataires ou propriétaires où seront attachés les fils électriques.

Rue de Dunkerque

N° 17 ~~Vve Prem~~ lieutenant des douanes.
4 Vve Prem

Rue du Nord

N° 21 Richers Henri
× 12 Bossaert Benoit
1 Ghelein Auguste

Rue de l'hôpital

N° × 44 Caenen Fidèle
× 33 Vantours Eugenie
× 23 Coevoet Auguste
× 12 Debaecker Ve Fidèle
1 Beheyt Jules

Grand place

N° × 15 Duyver Frédéric
× 6 Debaene Aloïse
3 Monteyne Benoit

Rue d'Ypres.

× 70 Boucquey Gregoire
× 13 Vercamer Pierre
× 28 Sansen Auguste
29 Vankemmel Pierre
× 50 Sabbe Edouard
× 51 Allaeys Lievin
× 68 Maertens Auguste
71 Boucquey Jules

Nummer 33 – Vantorus Eugenie
Nummer 23 – Coevoet Auguste
Nummer 12 – Debaecker Fidèle
Nummer 1 – Beheyt Jules
Grote Markt
Nummer 8 – Duyver Frederic
Nummer 6 – Debaene Alois
Nummer 3 – Monteyne Benoit
Ieperstraat
Nummer 70 – Boucquey Gregoire
Nummer 13 – Vercamer Pierre
Nummer 28 – Sansen Auguste
Nuymmer 29 – Vankemmel Pierre
Nummer 50 – Sabbe
Nummer 51 – Allaeys Lievin
Nummer 68 – Maertens Auguste
N,ummer 71 – BoucqueyJules

Jean - Baptist Boone – Guido Vandermarliere

Op de 4de februari 1871 lezen we in ‘Le Franc de Bruges’ over Jean Baptist Boone - ° Poperinghe 1794 – Brussel 1871

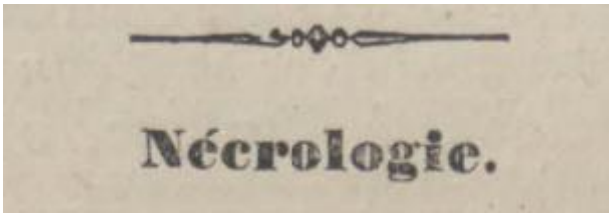
Nécrologie.

Gisteren – 3 februari 1871 – is in het Sint Michielcollege te Brussel gestorven de reverend pater **Jean-Baptist Boone,** op de leeftijd van 77 jaar. Zowel onderscheiden door zijn wetenschap als door zijn ziel en heilig leven, was Pater Boone één van de in het oog springende leden van zijn orde. Hij was afkomstig van Poperinghe, en in Vlaanderen zijn er weinig steden die niet beroerd geworden zijn door zijn welsprekendheid. Het is aan deze pater dat België een voortreffelijk religieus oeuvre voor de arme kerken te danken heeft.

Geboorte & jeugd

In het Stadsarchief van Poperinghe zit er onder de rubriek ‘Beroemde Poperingenaars’ een dossiertje over Jean-Baptist Boone. Het bestaat voornamelijk uit een Franse tekst die blijkbaar opgemaakt werd als inleiding op een biografie over Jean Baptist.
Maar vooraleer we deze tekst vertalen, geven we hieronder de trouwakte van zijn ouders die in de Onze Lieve Vrouwkerk van Poperinge huwden in 1789.

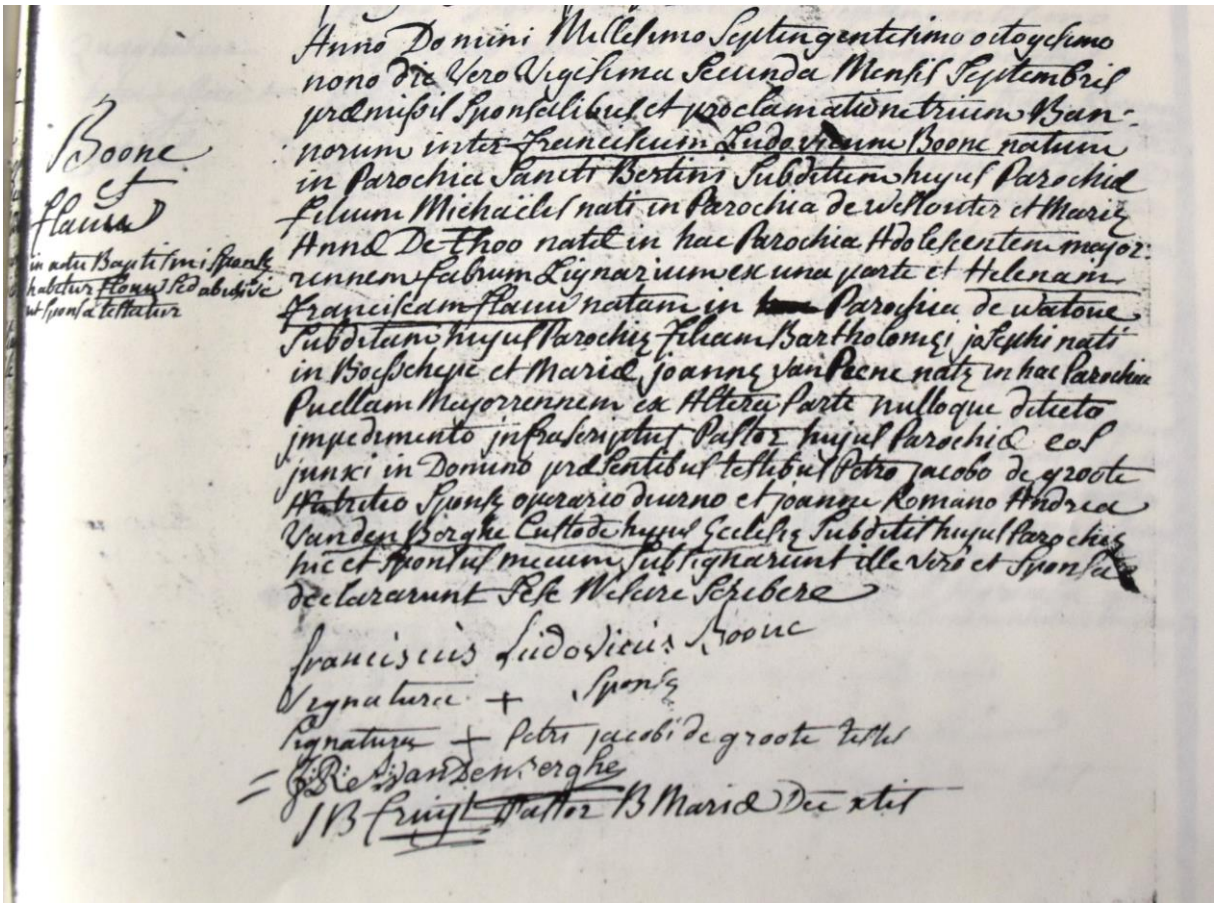
Boone et Flauw

Anno Domini Millesimo Septingentesimo octogesimo nono die Vero Vigesima Secunda Mensis Septembris praemissis Sponsalibus et proclamatione trium Bannorum inter Franciscum Ludovicum Boone natum in Parochia Sancti Bertini Subditum hujus Parochiae filium Michaëlis nati in Parochia de Wellouter et Mariae Annae De Thoo natae in hac Parochia Adolescentem majorrennem fabrum Lignarium ex una parte et Helenam Franciscam Flauw natam in Parochia de Watoue Subditam hujus Parochiae filiam Bartholomaei Josephi nati in Boesschepe et Mariae Joannae van Peene natae in hac Parochia Puellam Majorrennem ex Altera Parte nulloque detecto impedimento infrascriptus Pastor hujus Parochiae eos junxi in Domino praesentibus testibus Petro Jacobo de Groote Hatretio Sponsae operario diurno et Joanne Romano Andrea Vanden Berghe Custode hujus Ecclesiae Subditis hujus Parochiae hic et Sponsus mecum subsignarunt ille vero et Sponsa declararunt Jesse Nescire Scribere

Franciscus Ludovicus Boone
Signatura + Sponsae
Signatura + Petri Jacobi de Groote testis
J.B. Vanden Berghe
J.B. Cruyt Pastor B. Mariae Dec. xtis

Daarin zien we dat de bruidegom Franciscus Ludovicus Boone heette en afkomstig was van de Sint Bertinusparochie van Poperinge. Zijn vader was dan weer Michiel Boone van Westouter en zijn moeder Marie Anne DeRoo.
De bruid was Helena Franciscus Flauw van Watou en zij was de dochter van Bartholomeus Flauw van Boeschepe en Marie Joanna Van Peene.
Alleen Franciscus Ludovicus Boone ondertekent de akte, wat betekent dat de andere niet konden schrijven. Het is pastoor Fruyt die de trouw inzegende.
En nu naar de Frans tekst. Deze begint met te stellen dat op nummer 6 van de Sint-Michielstraat, op het einde van de 18de eeuw, de familie Boone woonde.
Maar dat moeten we echter meteen tegenspreken.
We gingen naar de bevolkingsregister (SAP 418b) uit 1796 kijken en daar vonden we het koppel Boone – Flauw in de **Casselstraat.**
Hier stond dat François Boone – 37 jaar oud was en 'carpentier' of timmerman van beroep was.
Zijn vrouw was ***Scholastique Flahau*** *van Watou en zij was 33 jaar oud.*
En ze hadden op dat moment drie kinderen: Benoit was 5 jaar oud, Barbara was er 3 en onze Jean was er op dat moment 2.
Maria Anna Boone, de moeder van Frans, woonde blijkbaar mee in de Casselstraat, was 90 jaar geworden, en toen onlangs gestorven.

Wat natuurlijk in het oog springt is de naamwisseling van Helena Françoise naar Scholastique en van Flauw naar Flahau, maar een uitleg heb ik hier niet voor.
De kleine Jean werd geboren op **31 oktober 1794** *en Jacques Destailleur lichtte voor mij zijn doopceel.*

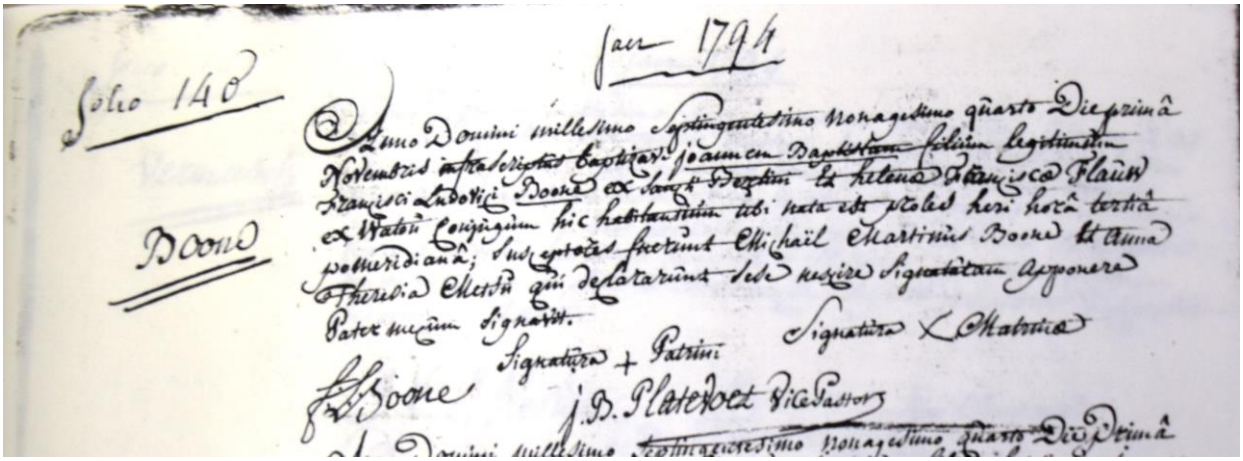
jaer 1794
Folio 140
Boone

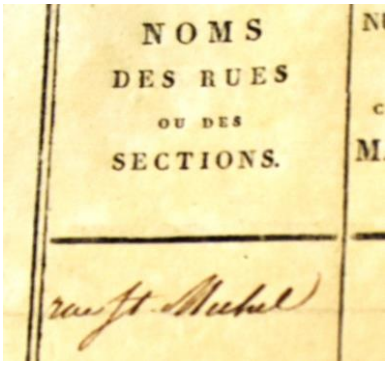
NOMS
DES RUES
OU DES
SECTIONS.

Daar uit leren we dat de geboorte 'legitiem' was en dat *zijn vader Fransiscus Ludovicus Boone was, afkomstig van de Sint Bertinus parochie en zijn moeder Helene Françoise Flauw, afkomstig uit Watou.*
Zijn peter was Martinus Boone en zijn meter Anna Theresia Metsu.
We zien dat weer alleen Frans Boone zijn handteken zette. De pastoor die de kleine doopte was Jan Baptist Platevoet.

En dan kunnen we weer terug naar de Franse tekst.
Deze tekst begint met te stellen dat : te Poperinghe, op het nummer 6 van de Sint-Michielstraat, op het einde van de 18de eeuw, het gezin Boone woonde.

We gingen eens kijken in de bevolkingsregister van 1815 en effectief daar vinden we het gezin Boone op het nummer 6 van de Sint Michielstraat.
Daar zien we dat zijn moeder nu opeens Elene Flahau geheten wordt.
De kinderen die hier opgesomd worden zijn Benoit, 25 jaar oud- Barbarra, 23 jaar oud – Marie, 18 jaar oud en Louis 14 jaar oud.

Het gezin Boone was dus effectief verhuisd van de Casselstraat naar het Sint Michielstraatje.
Het Sint Michielstraatje kreeg zijn naam naar aanleiding van het feit dat het ' wezengesticht' Sint Michiel in dit straatje stond, en is de huidige Werfstraat.

Op de foto hiernaast zien we het Sint Michielgesticht rond 1900 dus een kleine 100 jaar na de geboorte van Jean Baptist Boone.
We mogen er echter zeker van uitgaan dat ook rond 1794 het hier een kleine arbeiderswoning betrof waarin Jean Baptist geboren werd.
Waarschijnlijk in die tijd nog met een lemen vloer en een open schouw.

En dan kunnen we terug naar de Franse tekst. Deze stelt dat het koppel Boone-Flahau zeven kinderen kreeg.
In 1790 werd **Benoit-Jacques** geboren die met Marie Therèse Vanderbouwhede trouwde en zelf vader werd van 6 kinderen.
Barbara was de eerste dochter en zij werd religieuse en onder-priorin in het hospitaal van Poperinghe.
Op de 31ste oktober 1794 was het de beurt aan onze held Jean Baptist.
Daarna volgden nog Marie-Thérèse, Louis, die op jonge leeftijd stierf, Louis-Corneille, de toekomstige pastoor van Gheluwe en ten slotten op de 27ste april 1804, Pierre-Leopold.
Marie-Therèse huwde met Charles Platevoet en van haar 8 kinderen, werden 3 van de vier jongens priester.
Over Pierre-Leopold zeggen we later een woord.

De familie was alleszins niet rijk maar zij was erg christelijk. Madame Boone, volgens de getuigenissen, ging wekelijks ter communie wat in die tijd zeker niet gewoon was.
De kleine Jean – Baptist gaf tekenen van een extra-ordinaire vitaliteit.
Op een dag, toen Helene, zijn moeder, met het kind op haar arm in de deuropening stond, passeerde de oude deken Fruyt. Hij stopte om met Helene te praten, en Jean Baptist gaf hem

alle soorten lachjes. Hierdoor gecharmeerd, complimenteerde de deken de moeder: 'Wat een snelle[1] jongen!' .
Daarop antwoordde de moeder, dat ze hoopte dat hij ooit een engeltje in de hemel zou zijn.
Zonder twijfel waren de tijden slecht, de toekomst zag er somber uit, maar een christen zoals zij, liet zich daardoor niet ontgoochelen.
En de oude deken zou gezegd hebben; dat jouw kleine Jan ooit eens een grote verdediger van de religie mag zijn.
Wat dacht zij van deze profetische woorden?
Zij had deze woorden echter niet nodig om haar kinderen een christen opvoeding te geven.
Ze nam ze dikwijls mee naar de kerk en ze zal zich ongetwijfeld goed gevoeld hebben bij het zien hoe de kleine Jan Baptist gevoelig was voor de Eucharistieviering en bad voor Onze Lieve Vrouw. Zijn hele naïeve enthousiasme legde hij in zijn gebedjes die hij opdroeg aan de helige maagd.
Zijn ouders lieten hem school volgen wat te Poperinge gemakkelijk was waar de oude **juffrouw Marie Therèse De Haene** zich om de kinderen bekommerde, hen de catechismus leerde en hen voorbereidde op de sacramenten, vooral op de heilige mis.
En in Jean Baptist vond zij een modelleerling, die haar altijd dankbaar bleef en die haar elke brief die zij schreef , beantwoordde.

Buiten de liefde voor het Heilig Sacrament en de Maagd, die reeds door zijn moeder aangebracht werd, Jean Baptist leerde bij deze Juffrouw ook de devotie voor Sint Louis van Gonzague.
Hij kende zijn leven van buiten en hield een prentje van deze heilige onder zijn bed.

Wij kennen deze heilige eerder als Aloysius Gonzaga - via Wikipedia leren we het volgende: Luigi was de oudste zoon van Ferdinand Gonzaga, markgraaf van Castiglione, uit een zijtak van de familie Gonzaga. Lodewijk III Gonzaga was zijn betovergrootvader. Reeds als kind legde hij onder invloed van zijn moeder een grote vroomheid aan de dag. Als tienjarige werd hij aan het hof van de Medici te Brescia als page aangesteld. Vervolgens verbleef hij aan het hof van Filips II van Spanje.
De heilige kardinaal Carolus Borromeus, de aartsbisschop van Milaan, maakte op de jonge Luigi een grote indruk. In het jaar 1585 deed hij ten gunste van zijn broer Rudolf afstand van zijn rechten op het markgraafschap Castiglione. Tegen de wil van zijn familie in trad hij toe tot de Sociëteit van Jezus. Daar studeerde hij filosofie en theologie. Tevens had hij veel zorg voor de zieken en voor het waardig begraven van de armen. Toen in Rome een pestepidemie woedde, liet Aloysius niet na de zieken te helpen. Hij was 23 jaar oud toen hij zelf ziek raakte en stierf.
Direct na zijn dood werd Aloysius al als een heilige beschouwd. Spoedig werd hij in de San Ignazio te Rome begraven. Zijn hoofd werd later naar de Aloysius-basiliek in Castiglione delle Stiviere overgebracht. Reeds 14 jaar na zijn dood werd hij door paus Paulus V zalig verklaard. In 1726 werd hij samen met Stanislaus Kostka door paus Benedictus XIII heilig verklaard. In 1729 werd hij door dezelfde paus tot patroon van jonge studenten uitgeroepen.

[1] Snelle – In het Poperingse dialect in de betekenis van knap

Jean-Baptists moeder zei later, toen ze haar een prentje van de heilige Aloys lieten zien – dat is degene die mij die toer gelapt heeft, die mij mijn kind gestolen heeft.
De ouders leiten Jeran-Baptist zonder twijfel school lopen bij de sacristie-meester **de heer Vandenberghe.** Hij leerde hier gemakkelijk lezen, rekenen en zelf Frans, een taal die hem gemakkelijk af ging; hij was altijd de eerste van de klas.

College & seminarie

En men verwachtte zo dat Jean-Baptist ging studeren. Maar dat gebeurde zeker niet zomaar. Toen zijn oudere zus haar ouders kon gaan helpen, was de tijd er rijp voor. Toch was het nog nodig dat **de priester Verhelst** verschillende keren kwam aandringen bij de ouders vooraleer zij Jean-Baptist toelieten om lessen te volgen in het college van **de heer Varlet.**

Het college van Varlet – zo schrijven Franz Denys en Henri Vandenberghe in hun 'De voorgeschiedenis van het college te Poperinge 1628 – 1825 – *werd door de gementeraad opgericht op 12 mei 1808 in het huis op de hoek van de Peperstraat en de Boeschepestraat.*
Het huis stond naast het wezengesticht waar priester Verhelst, die Jean Baptist stimuleerde om te studeren, de directeur was.
De gemeenteraad benoemde **Petrus Ludovicus Varlet** *(°Steenvoorde 1747 - + Poperinge 1810), priester en oud-president van het seminarie van Sint-Winoksbergen tot directeur.*
Naast he college was er daar ook een lagere school gevestigd.
In de vergadering van de 11de september 1809 deelt men mee dat Petrus Ludovicus Varlet en Dominicus Woutters (°Woirmhout 1773 - + Poperinge 1852) er fungeren als leraar en dat er reeds 52 leerlingen de lagere school bezoeken.
Varlet overlijdt op 9 oktober 1810 – wanneer Jean Baptsit Boone – bijna 16 jaar oud wordt – en wordt opgevolgd door zijn college Woutters als directeur.

In 1808, kunnen we stellen, was Jean Baptist een vrolijke jonge man, die dit echter niet toonde. Hij bleef klein.
Onze Franse verteller stelt dat hij steeds concurreerde met Joannes Ryckewaert.
En we vinden beiden effectief in het schoojaar 1808 – 1809 bij de prijsuitdeling op de 25ste augustus 1809. Daaruit leren we dat beide leerlingen de 'figure mineur' volgden in een groep van een 50-tal leerlingen.

Twee triestige voorvallen vielen in deze periode voor: een erge ziekte van zijn moeder en de dood van zijn klein broertje.
We kunnen ons niet voorstellen hoeveel tranen hij gestort zal hebben en hoeveel gebeden hij gepreveld zal hebben, in het gedacht dat hij van zijn moeder zou gescheiden worden. Hij bereidde zich dan ook voor op het priesterschap en op een religieus leven.

Op de eerste maart 1811, stierf de kleine **Pieter Leopold**, een toegewijd kind, dat zijn catechismus op 6 en een half jarige leeftijd, kende en die men zijn eerste communie in zijn bed liet doen.
Was dit niet die kleine engel, die zijn moeder gewenst had?

Maar een andere tegenstrijdigheid kwam op zijn weg en bracht zijn toekomst in gevaar.
In oktober 1812, had Jean Baptist zijn oudere broer de weg van het seminarie zien opgaan, terwijl hij zelf naar het Poësis ging.
En toen opeens zag men dat de heer Woutters het college sloot.
Wie verder wilde studeren had geen andere keuze dan zijn studies te gaan afronden in de officiële Lycea.

Fanz Denys en Henri Vandenberghe leggen ons deze situatie uit:
De zaken over het onderwjs, zowel lager als middelbaar, nemen plots een andere wending in de zomer van 1812. De keizer wil alle scholen onder het rechtstreeks gezag plaatsen van de keizerlijke unitersiteit van Parijs. Bij een inspectiereis door eht Leiedepartement, in de maand juli 1812, beozekt inspectuer van Trier niet alleen de lagere scholen maar ook het college.
Te Poperinge gaat Van Trier ook op inspectie in het college. Met directeur Woutters kan hij het niet eens worden. 's Middags laat Woputters zich niet meer zien.
Directeru Woutters gaat nu sne lte werk. Om te ontsnappen aan de voogdij van de 'université ipériale'" van Parijs beeindigt hij het schooljaar op 19 juli 1813 en deelt de leerlingen mee dat het college gesloten wordt omdat hij niet onder het geag van de Parjse universitiet wilt staan.
Woutters moet op de hoogte geweest zijn van de moeilijkheden tussen **Monseigner de Borglie, bisschop van Gent en de keizer.**

Meewerken met het kerkelijk verzet tegen de keizer was dus een normale en een logische belissing.

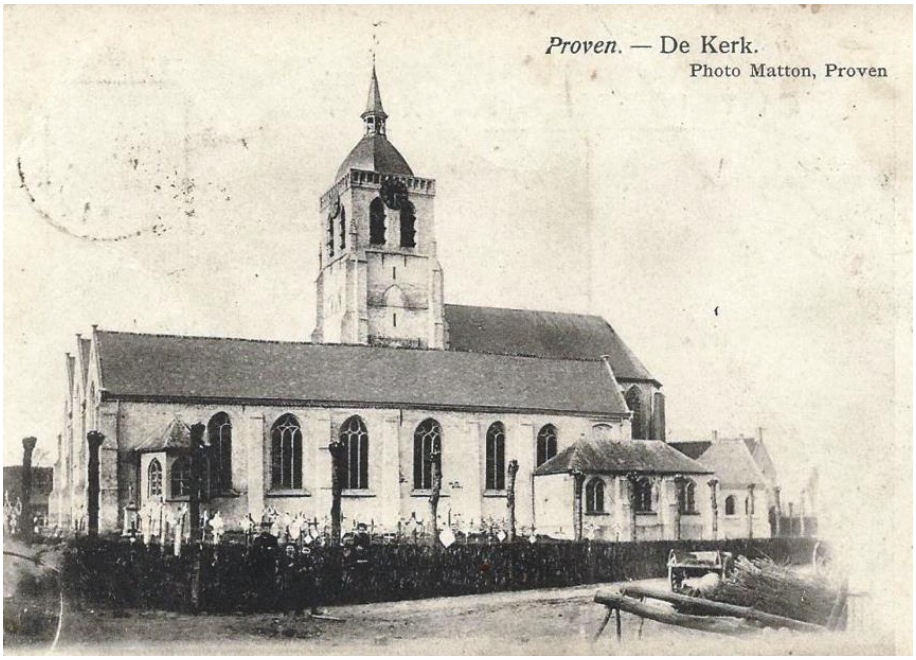

De bisschop De Broglie– *zo schrijft onze Franse schrijver verder* - benoemt Woutters echter onmiddellijk tot pastoor van de parochie Proven, op een 8-tal kilometer van Poperinge.
De leerlingen die hun studies wilden verder zetten, hadden wienig moeite om hun professeur terug te vinden.
Jean-Baptist was één van hen. Zat hij aldaar in pension of trok hij iedere dag op en neer? We weten het niet. Jean-Baptist deed tussen oktover 1812 en Pasen 1813 zijn Poësis en zijn Rethorica.
De directeurs van het Groot Seminarie van Gent verwelkomden hem om aldaar zijn filosofie te beginnen.

Bisschop De Broglie

We kijken toch even naar de biografie van bisschop de Broglie.

In 1804 werd abbé de Broglie *à l'improviste* tot Bonaparte's kapelaan benoemd. De eerste consul, weldra keizer, spande zich in om leden uit vooraanstaande oude families aan zich te binden. Zonder andere bron van inkomsten, aanvaardde de Broglie onmiddellijk deze aanstelling. Kort daarop volgde hij de keizer naar Italië. Op de suggestie van kardinaal Fesch, oom van Napoleon, benoemde deze Maurice de Broglie tot bisschop van Acqui.

De officiële benoeming van de Broglie gebeurde op 19 mei 1805. Op 23 september volgde de pauselijke bevestiging en op 17 november werd hij door kardinaal Giovanni Battista Caprara in Parijs gewijd. Hij was nog maar 39. Pas in de loop van 1806 vertrok hij naar Acqui.

Het ruwe klimaat van de Noord-Italiaanse bergstreek bleek ongunstig in te werken op de al zwakke gezondheid van de Broglie. Hij bleef amper een paar maanden ter plekke en vertrok toen weer naar Frankrijk, wat volgens zijn arts het beste was wat hij voor zijn gezondheid kon doen. Tijdens zijn nieuw verblijf in Parijs, had hij vooral contacten met kardinaal Fesch en met 'Madame Mère', de moeder van Napoleon.

Ze zorgden ervoor dat hij niet naar Acqui terug moest maar **bisschop van Gent** werd benoemd, een van de grootste en meest bevolkte bisdommen van het keizerrijk.

De benoeming tot negentiende bisschop van Gent gebeurde op 22 maart 1807 en werd door de paus aanvaard op 3 augustus. De Broglie ging bezit nemen van zijn bisdom en bezocht er de meeste steden van.

Hij was verondersteld een trouwe aanhanger te zijn van Napoleon, maar naar aanleiding van het Nationaal Concilie dat Napoleon op 9 juni 1811 had samengeroepen in Parijs en dat aan de keizer een grotere greep op de Katholieke Kerk moest verlenen, pakte het anders uit.

De Broglie werd een van de grote verdedigers van de onafhankelijkheid van de Kerk.

Op 12 juli 1812 werd hij in barre omstandigheden gevangen gehouden in het kasteel van Vincennes.. En op 23 november 1812 moest hij onder dwang zijn ontslagbrief ondertekenen, waarvan hij later de geldigheid ontkende. Hij werd verbannen naar Beaume en op 6 maart 1813 naar het eiland Sainte-Marguerite.

Op 14 april 1813 benoemde Napoleon **Mgr. Delabrue**, de Vicaris-generaal van Mechelen tot bisschop van Gent.

G.F. Tanghe *beschrijft in het 'Parochieboek van Iseghem' (1862) deze periode. Wij citeren hem:*

De bisschoppelyke stoel kon niet openstaen, zoolang het ontslag des bisschops de Brolgie door Zyne Heiligheid den Paus niet aenveerd was. Welnu, alsof het bisdom ledig geweest ware, hadden vier kanoniken de flauwherigheid van 's keizers kandidaet, nevens twee andere heeren, tot kapitulaire vikarissen te verkiezen.
Doch twee vikarissen generael van den wettigen bisschop verzetteden zich tegen dit nieuw en onwettig vikariaet. De geestelykheid, bykans zonder uitneming, stelde zich tegen Delabrue en zynen aenhang.

In de krant 't Getrouwe Maldeghem van de 3de augustus 1913 – *en dus naar aanleiding van de hondedrste verjaardag – krijgen we een goede beschrijving van de gebeurtenissen.*
Den zondag, 25 juli 1813, verspreidde zich onder de seminaristen, tussen acht en negen ure 's morgens, het gerucht dat De la Brue, in hoedanigheid van capitulaar-vicaris verschijnen zou in en koordienst der hoofdkerk. Het was de gewoonte dat op zon- en feestdagen zes en dertig seminaristen den dienst bijwoonden. Tot de kerkscheuring niet willende bijdragen, vleven er tweeendertig afwezig. In plaats van een kwartier, luidde de klok drij kwartieren; niettemin bestond het getal aanwezigen slechts uit de vijf kanunnikken die de keizing van De la Brue hadden bijgewoond, twee kapelanen en vier seminaristen, waaraan zelfs een niet geweten had wat er voor handen was en 's namiddags van de vespers met de tweeëndertig andere thuis bleef.
Delabrue zelf dorst de kans niet meer wagen en verscheen ook 's namiddags bij de Vespers niet.
Denzelfden avond nog traden in het seminarie de twee andere zoogezegde capitulaar-vicarissen. De Meulenaere en De Loen met den Franschen kannunik de Paxxis, en wilden de seminaristen aanspreken, terwijl zij voor het avondmaal in de eetzaal vergaderd waren. Bij de intrede van den fransen indringer ontstond er eene schielijke verslagenheid onder de jonge geestelijken. Ze aanzagen hem voor den wolf in den schaapstal, doch uit eerbied voor hunnen bestuurder, bedwongen zij hunne verontweerdiging. Nauwelijks was de paxxis drij schreden over den dorpel of hij begon de seminaristen te verwijten dat zij hunne Overheid niet erkend en groote ergernis gegeven had, met in en koordienst niet te verschijnen.
Morgen, zo ging hij voort, zal het schandaal hersteld worden, bij zult allen voor mij verschijnen en ieder zal schriftelijk verklaren dat hij de keus erkent der vicarissen door het kapittel benoemd. En eenen bedreigenden toon nemende: 'Indien iemand weigert te ondertekenen,, zullen wij zrogen dat zijn naam gezonden wordt waar het zijn moet. Bij zult u ondrewerpen of dadelijk van morgen af uit het seminarie moeten vertrekken.
Op die bedreiging, waarbij hun de keus gegeven werd, deel te nemen in de kerkscheuring of uit het seminarie weggejaagd met het vooruitzicht in het leger ingelijfd te worden, steeg de verontweerdiging der seminaristen ten top en ééné stem barstte uit tweehonderd monden: 'Wij vertrekken, niet morgen maar heden zelf; **liever soldaet dan schismatiek!'**
En de Paxxis, gedoodverfd van schrik en knarsetandend van gramschap en spijt droop sitlzwijgend met zijne twee gezellen over den dorpel der eetzaal.
Twee uren daarna was het seminarie gans ledig; elke seminarist was naar huis.

Op de 27ste juli werd het seminarie van Gent gesloten verklaard. De bestuurders, professors en seminaristen werden onder bewaking van de politie geplaatst.
Die uit hoofde van hunnen ouderdom, zoo luidde het besluit verder, tot een der jaren van den krijgsdienst behoren en van Zijne majesteit uitstel bekomen hebben, zullen zonder vertoeven overgeleverd worden aan den kapitein belast met de lichting der troepen. Die zich niet aanbiedt zal als wederspannig vervolgd worden.

Ook in het departement van de Leie, waar Poperinge onder viel, werd eenzelfde besluit genomen. Hier werden de seminaristen opgeroepen om op de **5de augustus** *te Brugge te verschijnen.*

In zijn 'Memorieboek' schrijft koster Cuvelier van Reninghelst het volgende hierover:
5 augustus 1813 - Te Brugge voor het 'conseil van recrutement' – *Daar zijn de oud seminaristen die in juli onder impuls van hun professor Ryckewaert het gezag van de nieuwe bisschop niet wilden aanvaarden, opgeroepen.*

Den zoone van Morel, meester van het pensionnaet van Ypren, gevraegt zynde of hy zyne studiën gynck hernemen in 't nieuw seminarie, zeyde van jae; hy wiert van eenige proficiat gewenscht.
Sekeren **Boone van Poperinge**, ook seminarist, zeyde**, non** proficiat; dit wiert aen den prefect aengedragen, Boontje wiert aengevat, en om dat hy klein van posteure was, men heeft hem het kleed van **eenen trommelaere** aen gedaen.
Alle d'andere trock men hunne swarte kleederen af, en men dese soldaete capoten aentrecken, die dickwils eenen vuylaert gedraegen had. Dit alles vervaerde hun niet en bleeven al geestig. Som vraegden om te mogen remplaceren, maer 't was te vergeefs. In den agternoen kreegen zy gezoden aerdappelen, aten die smaekelik op, want sy binnen het noenmael aldaer hadden moeten verblyven. Sy vertelden aen hunne kennissen dat sy alreeds soldaete cost hadden begonnen eten. Men vraegde hun elk 21 francs om hunne swarte cleeren wederom te hebben.
's Anderendaags kwamen de Poperingse seminaristen terug naar Poperinge. Cuvelier geeft verder verslag:
Den 6 dito zyn tot Poperinge aengekomen de seminaristen van aldaer, al gekleed in militaire cleederen van de wagte van den prefect. Men laet oordeelen wat vertoog dit gemaeckt heeft op d'ouders en inwoonders, die hun hadden zien vertrecken den 4 en 5 dito in swarte cleeren, diendne om eens tot den autaer te geraeken en nu gepraemt om soldaet te worden. **Sekeren Boone, kleyn van posteure, met de kleedynge van eenen trommelaere.**
Den 7 dito, zyn eenige van de Poperingsche seminaristen comen wandelen naer onse prochie, meest al gekleed in soldaete cleeren met groot mutsen of casquetten op het hoofd; toonden vol courage te wesen. Elken borger vond sig ontstelt sulcks te zien.
Uit het 'Memoriael van Reninghelst door koster P.L. Cuvelier'

Te Gent wachtte men nog de processie van O.L. Vrouw half Oogst af, maar ook dat viel voor Delabrue tegen, met als gevolg dat de seminaristen op de 18de augustus opgeroepen werden, waar hen meegedeeld werd dat zij verbannen werden naar Wesel am Rhein.

Wesel am Rhein

's Anderendaags – *zo schrijft men verder in 't Getrouwe van Maldeghem* - werden de opgesloten Seminaristen ten drij uren 's morgens wakker gemaakt, en, nadat men aan ieder twee brooden uitgedeeld had, werden zij met slaande trom uit de stad geleid tusschen gendarmen en de wacht van den prefect die gelast waren te schieten op al wie zou willen wegloopen.
Hunne reis te voet liep langs Aalst, Brussel, Leuven, Sint Truiden, Tongeren en Maastricht, waar zij de gelegenheid hadden te biechten en tot de Heilgie Tafel te naderen.
Van Maastricht trokken zij naar Maeseyck, Rurremonde, Venloo en Gelderen.
Op de eenzame baan zonden zij den psalm 'Looft, kinderen, den Heer' of eenig ander kerkgezang, om elkaar moed in te boezemen; want zij wisten dat zij hunne ouders en hun vaderland verlieten met groote waarschijnlijkheid van te nimmer weder te zien, dat zij niets anders te verwachten hadden dan gebrek, lijden, gevaren en dood.

Als zij voor de Rijn kwamen, waren zij bijzonder ontroerd; deze stroom was de grens van hun vaderland en zij zagen aan de overzijde de hooge en akelige muren der gevangenis, waarin zij

gingen opgesloten worden. Zij schenen het voorgevoel te hebben dat zij naar een oord trokken, dat voor velen het graf wezen zou.
Allen schepten nochtans nieuwen moed, verhieven een gezang en trokken den Rijn over, en langs eene onderaardse poort die op de stroom uitkwam, werden zij op de sterkte van Wezel geleid. Daar bevonden zij zich in het gezelschap van een vijftigtal andere gevangen, velen van deze mannen hadden een wild en woest uitzicht, en verwelkomden hunne nieuwe gezellen met spotwoorden en vloeken.
Van de seminaristen die te Brugge opgeroepen – *waaronder denken we, ons Boontje* - en nog aldaar onder de bewaking van den prefect gebleven waren, werden er ook 56 naar Wesel gezonden. Zij kwamen er den 1ste september toe.
De jonge bannelingen hadden schromelijk in de sterkte van Wesel te lijden. Zij sliepen in vochtige kasematten op een stroozak; daar zij tot het strafbataljon behoorden, kregen zij maar den helft van het gewoon voedsel, en daarbij werden hunne brooden door de ratten verslonden als zij de voorzorg niet namen ze met koorden aan eenen balk te hangen. Deze hongerige dieren kwamen zelfs over dag hun aas zoeken tusschen de gevangenen en somtijds sprongen zij op hunne knieën.
‘s Nachts kropen zij op hunne bedden en knaagden aan de hemdrokken of slaaplijven die zij aan hadden. Het ongedierte was er zoo overvloedig dat zij niet weg te krijgen waren en een plagerij waren dag en nacht.
De lucht en het water werkten zeer nadelig op de gezondheid onzer jeugdige levieten, na weinigen tijd kregen meest allen gevaarlijke koortsen en buikpijn. De roode loop begon ook onder het garnizoen te heerschen. De seminaristen moesten dan hunne zieken naar het krijgshospitaal dragen, waar de stank, de vuiligheid en de bedorvene lucht onverdragelijk waren. Iedere kamer bevatte van 20 tot 25 zieken, in sommige kamers vond men elken morgen drie, vier, ja soms tot zeven doden.

Napoleon werd intusschen meer en meer geperst door de afzakkenede legers der vereenigde Mogendheden; hij kon de noodige manschappen niet afzenden naar Wezel, waar bijzodner gebrek was aan Kanonniers.

Daarom besloot de minister van oorlog dat de seminaristen zouden ingelijfd worden bij de kanonniers van drie regimenten. Zij werden dan niet meer als wederspaningen behandeld; van den 29ste october af, bekwamen zij elk eene matras, twee beddelakens, eene dubbele sargie, en dagelijks een half brood in plaats van een vierde.
Eenige weken na hunne inlijving onder de kanonniers, zagen zij nu en dan de kozakken tot bij de stad naderen, en de Belgen uitlokken om tot hen over te loopen.
De seminaristen zochten deze gelegenheid waar te nemen om te ontsnappen. Doch dit gelukte maar aan elf onder hen, en de kolonel was hierom zoo verbitterd at hij niet meer toeliet de zieken in eene kamer der kazerne te plaatsen. Zij moesten nu allen in de hospitalen, en deze waren zo vol dat zij nauwelijks de kranken konden bevatten. Men was gedwongen er velen naar Ruremonde en verder te zenden.

Wezel am rhyn – De citadel

De vijanden maakten eindelijk toebereidselen om geheel de stad in te sluiten. Er was voorraad van levensmiddelen voor acht maanden, maar zij waren van slechte hoedanigheid en bestonden in grooten deele uit gedroogd paardenvlees, zeebeschuit en bonen.
Het garnizoen, dat in november 15000 man telde, was op het einde van februari 1814 door ziekten, dood en wegloopingen zoo verminderd dat er maar nauwelijks 8000 strijders meer overbleven. In februari alleen stierven 1500 man in hospitalen. De dienst der overblijvende soldaten werd daardoor zeer verzwaard, en de seminaristen moesten nevens de oude kanonniers over ander dag 24 uren lang op wacht staan en als het gevaar dringend scheen, 48 uren.
Van 1 tot 15 maart werd aan de soldaten verboden zich te ontkleden.
Op 30 maart moesten 3000 man eenen uitval wagen, met een deel der kanonniers. De overigen moesten den vijand bewaken en beschieten, zoo dat zij op zekere dagen meer dan 70 maal de kanonnen deden losbranden.
Intussen hadden de Fransen de ene nederlaag op de andere geleden. De verenigde Mogendheden rukten al vechtende voort tot in Parijs en namen er bezit van op 31 maart 1814. Napoleon meost afstand doen van zijn keizerdom, den 13de april daarop volgende en Ludovicus XVIII beklom de troon van Frankrijk.
Dit verhaastte de overgave der sterke steden.
De overgave van Wesel werd bekend gemaakt op de 1ste mei en uitgevoerd de 8ste der zelfde maand. Men had aan de bevelhebber bekend gemaakt dat de seminaristen niet mochten aanzien worden als deelmakende van de bezetting en dat hun aldus de volle vrijheid moest gegeven worden. Zij trokken de 8ste mei, om 9 ure ’s morgens over den Rijn, nadat zij 8

maanden en acht dagen te Wezel in ballingschap waren geweest. Zij waren enkel nog ten getale van acht en dertig; vijfenveertig waren gestorven, de overigen waren er in gelukt reeds vroeger te ontvluchten.

Jean-Baptiste Boone keerde terug naar Vlaanderen en vroeg advies aan de bisschop wat hij best verder deed. Hij werd door hem aangesteld als leraard in **het Klein Seminarie te Roeselare.**

Na een jaar lesgeven in het Klein Seminarie vertrekt hij toch op de **21ste september 1815** *naar de Jesuïeten te Destelbergen, waar hij als novice intreedt. De Jezuïtenorde was door Pius VII hersteld en zij verblijft aldaar in het kasteel van de heer Gobert.*
Ook dat duurt echter niet lang. Op de **16de juli 1816** *wordt de orde door koning Willem I in zijn rijk afgeschaft.*

Jean-Baptist Boone vertrok naar Sion in Zwitserland waar hij zijn opleiding verder zette en aldaar op de **1ste oktober 1820** *tot priester werd gewijd.*
Waarschijnlijk verbleef hij aldaar tot in **1822**, *toen hij, terug naar Vlaanderen kon keren.*
Hij hield zich nu intens bezig met het onderwijs.

Vanaf **1831** *– na de oprichting van het België - werd de vrijheid van de kloosterorden groter en kwamen de Jezuïeten terug naar Aalst om de leiding over het Sint-Jozefcollege op zich te nemen. Jean-Baptiste wordt als één van de heroprichters genoemd.*

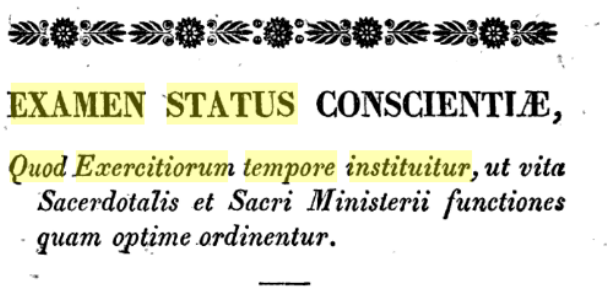
EXAMEN STATUS CONSCIENTIÆ,

Quod Exercitiorum tempore instituitur, ut vita Sacerdotalis et Sacri Ministerii functiones quam optime ordinentur.

In 1833 *publiceert hij een Latijnse tekst die als titel meekreeg: Examen Status Conscientie' of het onderzoek naar zijn geestelijke gesteltenis.*
In **1833** *verschijnt er van Pater Boone een Franse tekst die in het Nederlands door de Juziet P. Grietens, vertaald wordt onder de titel:* 'Waerom men katholiek zyn en

blyven moet'. *Van deze uitgave zal er later ook een vertaling in het Duits komen en zelfs één in het Spaans.*

In 1835 *is hij betrokken bij de oprichting van het* **Sint-Michielcollege te Brussel** *in de Ursulinnenstraat.*
Boone werd de eerste rector van het Brusselse college en ook nog van het Sint-Jozefscollege in Aalst.

Op de **10 juni 1835** *verschijnt het onderstaande artikel in de 'Gazette van Brugge'.*

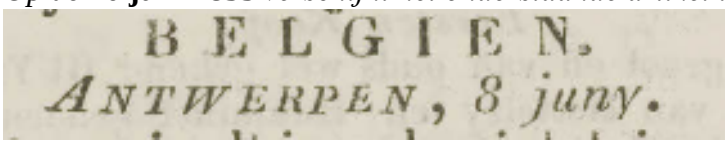
BELGIEN.
ANTWERPEN, 8 juny.

Gisteren is alhier plegtiglyk ingesteld geworden , in de kerk van den H. Antonius van Padua, een genootschap tot verspreyding van goede boeken, goedgekeurd door Z. Hoogw. Den Artsbisschop van Mechelen.
Den eerweerde heer Boone heeft by deze gelegenheyd in het fransch gepredikt, waer naer de Veni Creator is gezongen geworden. De hoogmis is begonnen ten 10 ueren. Heden heeft den zelve eerweerde heer in het vlaemsch gepredikt tot het zelve oogmerk in de kerk van den H. Jacobus. Deze instelling kan niet genoeg geloofd worden, zy verdiend iders aenkleving en medewerking, en is eenen der bekwaemste middelen om het in de wereld werpen van de vergiftige en alles beledigende schandschriften kragtdaediglyk te keer te gaen.
Het thema van 'goede' en 'slechte' boeken zou Boone heel zijn leven verder ontwikkelen en zou een vast thema blijven in zijn preken.

Boone Bollandist

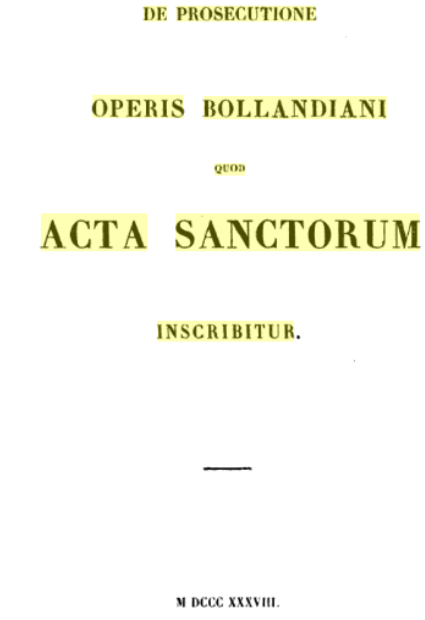
DE PROSECUTIONE
OPERIS BOLLANDIANI
QUOD
ACTA SANCTORUM
INSCRIBITUR.
M DCCC XXXVIII.

Op de **11de april 1837** *publiceert 'Le Nouvelliste du Nord' een klein artikeltje over de priester P. Waldack die P. Vandermoeren als principaal van het Sint-Barbaracllege te Gent opvolgt. Daarbij vermeld men dat Van der Moeren naar Brussel geroepen werd, om aldaar mee te werken aan het 'Acta Sanctorum' een kolossaal werk dat in 1643 begonnen werd en reeds 53 volumes kende. Daar, zo schrijft, de krant, werkt hij samen met* **pater Boone en met Pater Coppens** *van Gent.*
En we moeten daar ook nog Josephus Van Hecke bijvoegen.
Daarmee komen we bij 'het werk' dat Jean Baptist Boone, dagelijks verricht. Hij is 'Bollandist' geworden.

In 1838 publiceert hij ten andere een Latijnse tekst die de titel: De prosecutione operis Bollandiani, quod acta sanctorum inscribitur – *meekreeg.*
De **bollandisten** vormen een instituut opgericht door de jezuïeten dat zich bezighoudt met hagiologie, het bestuderen en beschrijven van heiligenlevens. Deze werden gebundeld in de *Acta Sanctorum*, waarvan het eerste deel verscheen in 1643, en in hun eigen tijdschrift *Acta Bollandiana*. De naam verwijst naar de jezuïet Jean Bolland (1596-1665), die er de basis van legde.
De Belgische overheid steunde de heroprichting van de bollandisten in 1837, die nu vanuit Brussel werkten (vanuit wat nu het Sint-Jan-Berchmanscollege heet). Het eerstvolgende deel verscheen in 1845, en tussen 1863 en 1867 verschenen nog 61 delen.

Naast zijn werk als Bollandist, blijft Boone ook prediken. 'Le Nouvelliste des Flandres' van de **18de augustus 1839** *vermeldt dat de aartsbisschop-kardinaal van Mechelen op de 16de augustus de prijzen in het Sint Michielscollege in de Ursulinnenstraat, uitgereikt heeft en dat pater Boone aldaar een preek heeft gehouden.*

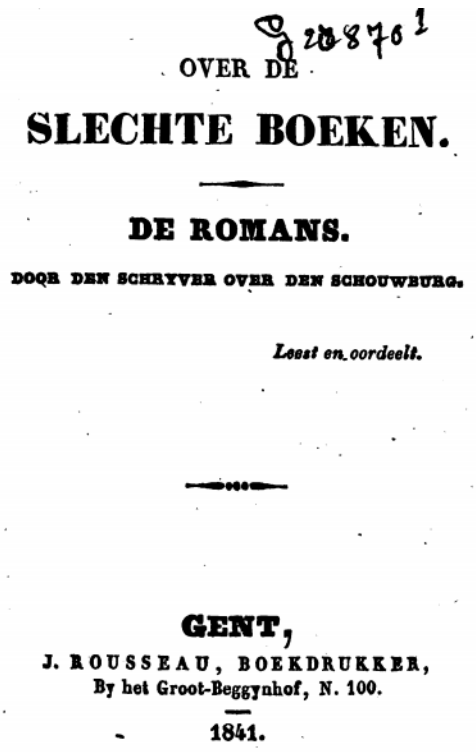

OVER DE

SLECHTE BOEKEN.

DE ROMANS.

DOOR DEN SCHRYVER OVER DEN SCHOUWBURG.

Leest en oordeelt.

GENT,

J. ROUSSEAU, BOEKDRUKKER,
By het Groot-Beggynhof, N. 100.

1841.

In 1840 publiceert Boone drie boekjes: het eerste tegen de mode, het tweede tegen het Theaterof de Schouwburg en het derde tegen de 'slechte boeken' .
Les mauvais livres – 1840 [2]

Hij schrijft ze in het Frans, maar meteen worden ze ook in het Nederlands gepubliceerd door zowel de Gentse drukkers Rousseau als Vandevelde.
We halen hier vooral het boekje 'over de slechte boeken' aan, omdat dit een blijvend thema voor Boone zal zijn en uiteindelijk uitmonden in de 'index'.
Daarnaast schrijft hij 'Uytnoodiging der crhsitenen van allen staet en rang tot medwerking in 't voortplanten van 't geloof' – *36 bladzijden - als ook de* 'Gedenkenis der zending van Gend – *30 bladzijden.*

In 1842 *publiceert Boone* 'De heiliging der zon- en feestdagen' – 59 bladzijden.
En dit jaar staat er ook vermeldt dat hij te Brussel de Mariacongregatie voor jongeren stichtte.

En hij blijft natuurlijk ook prediken. Op de **7de maart 1843** *vermeldt 'Le Nouvelliste des Flandres' dat de koningin, in het gezelschap van de gravin De Mèrode-Westerloo, eredame van zijne majesteit, eergisteren de preek van Pater Boone bijgewoond had, en daarna de Sint-Jacobuskerk op de Caudenberg bezocht.*

De koningin Charlotte d'Orleans

In dezelfde periode verscheen ook 'Onderrigting over het dikwyls ontvangen der HH. Sakramenten', *uitgegeven te Brussel bij* J.J. Van der Borght.
En 'Onderrigting over de welgegronde godvruchtigheyd en de volmaektheyd'[3], *uitgegeven te Mechelen bij* P.- J. Hanicq *en eveneens te Brussel bij vander Borght. – 24 bladzijden.*
Dit werkje is ook in het Duits en in het Engels vertaald.
Het laatste boekje gaat over het veelvuldig te biechten en ter communie gaan.
We nemen hier het slot over van dit boekje:

[2] Over de slechte boeken. De romans (googleusercontent.com)

[3] Onderrigting over het dikwijls ontvangen der sacramenten van boetvaardigheid ... - Jean-Baptiste Boone (Pater) - Google Boeken

Tot glorie van Jezus Christus en tot uwe geestelijke vordering, heb ik getracht u te toonen, O christene zielen, de overgroote voordeelen van het dikwijls biechten en communiceren, als ook de gesteltenissen, die gij daartoe moet hebben; ik heb u getoond de klippen en dwalingen, welke gij moet vermijden, ik heb u in het kort aangewezen de welgegronde oefening in het in het ontvangen van die goddelijke sakramenten.

Ik bid den Heer, dat hij deze onderrigting gewaardige te zegenen, met u meer en meer de leering te doen smaken, welke zij behelst, en vooral met u tot de oefening derzelve te brengen.

Ik smeek u, bidt voor mij.

ONDERRIGTING

OVER HET

DIKWIJLS ONTVANGEN

DER SACRAMENTEN

VAN

BOEDVAARDIGHEID EN DES ALTAARS,

DOOR DEN

EERW. PATER BOONE,

VAN DE SOCIETEIT JESUS

Naar het fransch.

Derde Druk.

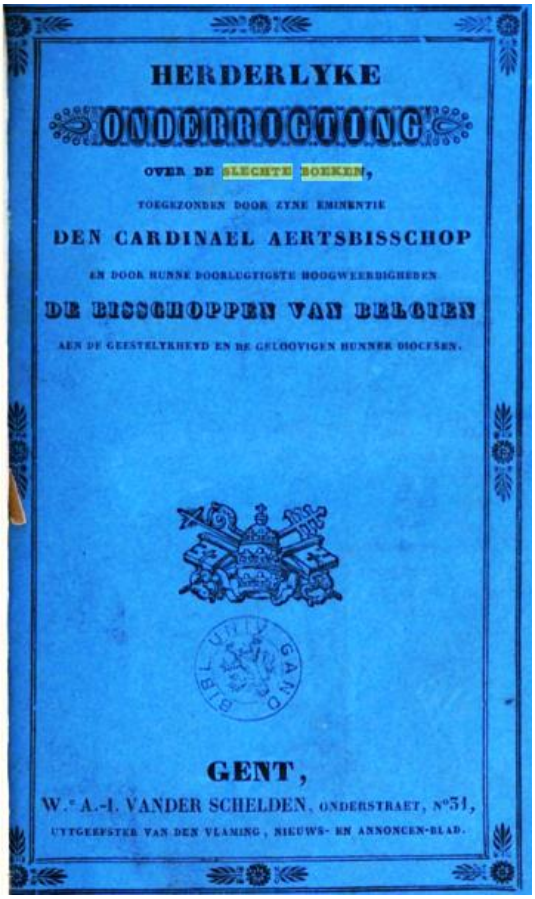

De index

In 1843 haalt Pater boone een belangrijke triomf binnen. Hij publiceert zijn 'index op de slechte boeken' die door een 'Herderlyke onderrigting over de slecht boeken toegezonden door zyne eminentie den cardinael aertsbisschop en door hunne doorlugtigste hoogweerdigheden de bisschoppen van Belgien aan de geestelykeyd en de geloovigen hunner diocesen' *wordt bekrachtigd.*

Op de 26ste januari 1843 verschijnt er in de liberaele 'Le Progrès' een artikeltje hierover. Hierbij stelt men dat er een generale index door een lid van de orde van de Jezuëten in België verschenen is'wij hebbenze', zo schrijft de reproter 'doorgenomen en zagen dat men zowat de gehele tegenwoordige literatuur verbied'. Dit werk is een nieuw splitsing die men in onze maatschappij werpt, want de auteur veroordeelt in het algemeen alle immorele en gevaarlijke werken, die niet op elke bladzijde de liefde voor de kerk bezingen.

Het doet ons rood worden van schaamte, als we zien dat binnen deze lijst, de werken staan van Chateaubriand, Victor Hugo, de Guizot, de Siszmondi, de Thierry, de Sylvestre, de Sacy, de Michel, de Néander en van een massa ander auteurs, die de glorie van onze eeuw vormen.

De reporter heeft dus geen goed woord over voor deze index.

De suteur hiervan, stelt hij is Pater Boone, die furieuze prediker waarvan de inwoners van Mechelen de occasie gekregen hebben hem te aanhoren in zijn hefitge belachelijkhei, die met zijn reputatie van boetepredikerm massa's volk trekt.

*In 1845 verscheen nog het boekje: '***Aan de kinderen van Maria**[4]*', dat verschillende uitgaven kende.*
In dit boekje pleit hij onder andere voor de devotie van de Zeven Weeën van Maria, een thema dat na de verschijningen te Lourdes in 1857 dikwijls gekoppeld werd aan de bouw van een Lourdesgrot.

We citeren dit stukje uit dit boekje:
Gelijk wij verpligt zijn aan Jeaus om den dood welken hij geleden heeft, insgelijks zijn wij verpligt aan Maria om de smarten welke zij gelden heeft als zij den dood van haren goddelijken Zoon aan God voor onze zaligheid opofferde. Een engel heeft aan de H. Birgitta geopbenbaard dat deze opoffering smartelijker was voor haar, ,dan alle martelingen en de dood zelf. Ook klaagde de goddelijke Moeder aan de H. Brigitta dat er zoo weinig christenen waren, die deel namen in hare smarten, terwijl de meeste menschen leefden zonder er eens op te denken.

Pater Boone

Jesus zelf heeft het eens gezegd aan degelukzalige Veronica van Binasco:
'Mijne dochter, de tranen die gestort worden ter eere van mijn bitter lijden, zijn mij aangenaam, maar aangezien ik mijne Moeder met eene ongemetene liefde bemin, is de overweging der smarten welke zij in mijnen dood heeft uitgestaan mij ook zeer aangenaam.
Het is geopenbaard aan de H. Elisabeth, maagd van de orde der Benedictienen, dat de Heer vier gratiën beloofd heeft aan degenen die devotie hebben tot de weeën van Maria.
1° Dat degenen die haar zullen aanroepen door hare smarten, zullen verdienen voor hunnen dood boevaardigheid te doen over hunne zonden.
2° Dat de Heer hen zal troosten in hunne benaauwdheden en namelijk in die des doods.
3°Dat Jesus zijn bitter lijden in hun geheugen en in hun hart zal drukken
4° Dat hij aan Maria de magt heeeft gegeven om al de gratiën te verkrijgen welke zij zal vragen voor degenen die de devotie tot hare smarten oefenen.
Wie zal niet getroffen worden door deze beloften?

Ook op de **12de februari 1845** *– zo meldt 'Le Propagateur' gaat de koningin, vergezeld van de gravin de Mérode-Westerloo, prinses van Rubempré, naar de kerk van Sint Jakob op de Caudenberg, luisteren naar de preek van Pater Boone.*

Op de **20ste juni 1845** *– zo meldt 'Le Nouvelliste des Flandres' komt Pater Boone naar Kortrijk om aldaar in de Onze Lieve Vrouwkerk te prediken.*
Het was een Hoogmis, zo stelt de reporter, die 'de vereniging voor de Goede Boeken' die onlangs in de stad werd opgericht, had ingericht voor zijn leden. Ter dezer gelegenheid heeft

[4] Aan de kinderen van Maria - J.B. Boone - Google Boeken

Pater Boone gepreekt in het Frans over de verschillende effecten van de goede en de slechte lectuur. Met zijn superieure welsprekendheid heeft de spreker perfect aangetoond, wat de verschrikkelijke verwoesting de slechte schrijfsels, feuilletons, kranten, enzovoort, produceert in de gemeenschap en in de families. Hij heeft vooral aangedrongen op de principes die een goede katholiek dient te overwegen bij zijn lectuurkeuze, en zoals bij alle andere gewetenszaken om zich hierbij te laten leiden door de beslissingen van de kerk.
Wanneer men deze heilige autoriteit verwerpt, dan zal het niet lang duren vooraleer men eveneens de burgerlijke en de vaderlijke autoriteit, en zelfs alle menselijke autoriteit, verwerpt. Dan levert men zich over aan de ongehoorzaamheid, aan de revolte van de anarchie!
En de reporter besluit dat de talrijke toehoorders – bestaande uit de elite van de Kortrijkse gemeenschap met aandacht deze mooie woorden van de spreker, beluisterde.

Pater Boone werd een veelgevraagde prediker zowel rond de thema's van de slechte boeken, de Heilige Maagd en de sacramenten. Hij predikte zowel in het Vlaams als in het frans.
Op de **27ste februari 1847** *weet 'Le Propagateur' te melden dat de bisschop van Namen een jubileum vierde, waarbij Pater Boone in de kerk te Dinant preekte.*
In het **jaar 1850** *publiceert hij zijn 'Onderrigting wegens de biecht uit godvruchtigheid' wat te Brussel bij Greuse uitgegeven wordt. – 32 bladzijden lang.*

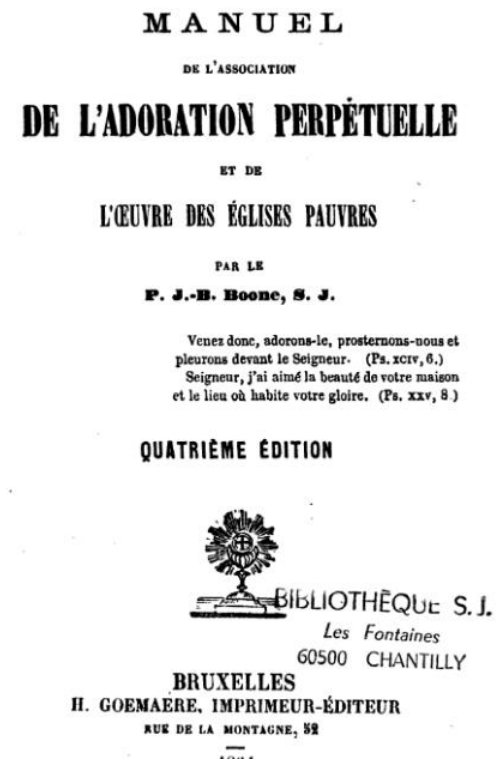
MANUEL
DE L'ASSOCIATION
DE L'ADORATION PERPÉTUELLE
ET DE
L'ŒUVRE DES ÉGLISES PAUVRES
PAR LE
P. J.-B. Boone, S. J.
Venez donc, adorons-le, prosternons-nous et pleurons devant le Seigneur. (Ps. XCIV, 6.)
Seigneur, j'ai aimé la beauté de votre maison et le lieu où habite votre gloire. (Ps. XXV, 8.)
QUATRIÈME ÉDITION
BIBLIOTHÈQUE S.J.
Les Fontaines
60500 CHANTILLY
BRUXELLES
H. GOEMAERE, IMPRIMEUR-ÉDITEUR
RUE DE LA MONTAGNE, 32

In 1852 *komt zijn* **'Handboek van het Genootschap der gedurige aanbidding en tot onderstand der behoeftige kerken'**[5] *van de pers, bij L. de Wageneer, te Brussel, nu eens een echt boek van 340 bladzijden.*
Het is dit boek dat mede aan de basis ligt van de verering van het Heilig Hart, een verering die in alle lagen van de bevolking doordrong.
Ook dit boek schreef hij in het Frans, maar we halen het onderstaande fragment uit de Nederlandse vertaling.

Aan onzen tijd was het voorbewaard, de godvruchtigheid tot Jezus aanbiddelijk Hart, als eene bijzondere godvruchtigheid, te zien ontstaan. De stichter is Jezus-Christus zelf, die ze veropenbaard, aanbevolen, uitgelegd en gezeid heeft, hoe en op welke wijze zij moest geoefend worden, en ie beloofd heeft zijne overvloedige gratiën over de minnaars van zijn helig hart uit te storten. Deze instelling moeten wij in weinige woorden herinneren.
In het steedje Paray-le-Monaial, bisdom van Autun in Frankrijk, bestond een klooster der Visitatie van O.L.Vrouw. daar leefde verborgen en onbekend voor de wereld, maar in de grootste gemeenzaamheid met God, eene jonge maagd, met name Margareta Maria Alacoque, die zich, van haar twintigste jaar, aan Jezeus-Christus had opgeofferd, en die, in 1690, veertig jaren oud zijnde, in geur van heiligheid gestorven is. Haar leven werd besteed aan de

[5] Manuel de l'Association de l'Adoration perpétuelle et de l'oeuvre des ... - Jean-Baptiste Boone - Google Boeken

oefening der volmaaktse deugden en Gods milde hand verrijkte haar met de kostbaarste gaven, de zeldzaamste gunsten.
Deze schuldeloze maagd werd door Jezus-Christus uitgekozen om de godvruchtigheid tot zijn heilige Hart te doen aanvang nemen. Hij begon met haar, on het gebed en de begunstiging an van een ingestort licht, de voortreffelijkheid, de grootheden, volmaaktheden, rijkdommen, deugden en lijden van dit aanbiddelijk Hart bekend te maken. Het buitengewoon licht, dat zij daarover ontving, verrukte haar tot bewondering, ontstak in haar zoo levendig eene liefde, dat zij er door buiten zich zelve geraakte. Zij brandde onophoudend van het hevigste verlangen om dit Goddelijk Hart gekend, geëerd en verheerlijkt te zien.

Inwendiglijk hield zij zich alleen met idt geliefdkoosd en aanbiddelijk voorwerp onledig, zijne verheerlijking was haar eenigste wens, haar eenigst verlangen, daaraan alleen dacht zij, daarover allee nzou zij hebben willen spreken. Toen zij aldus voorbereid was tot de gratie, welke God voor haar bestemde, verscheen hjaar Jezus-Crhistus, maar dit laten wij haar zelf vertellen.
Op zekeren dag, zegt zij, voor het heilgie sacremant zijnde, en wat meer tijd hebbende dan naar gewoonte, want de bezigheden, welke men mij gaf, lieten mij bijna geenen tijd – voelde ik mij gans omringd van Gods tegenwoordigheid, zoodanig dat ik mij zelven en de plaats, waar ik was, vergat, en mij me dien Goddelijken Geest liet medegaan, mijn hart aan de kracht zijner liefde overgevende. Mijn goddelijke Meester maakte mi jde wonderen zijner miefde en de geheiemen van zijn heilig Hart bekend, die hij mij tot dusverre verborgen had. Voor de eerste maal opende hij dat Goddelijk Hart op eene zoo wezenlijke, zoo gevoelige wijze, dat er mij geen twijfel kon overblijven nopens de waarheide dezer gratie.
Jezus zeide mij: ‘Mijn Goddelijk Hart is zo ovol van liefde voor de menscen, dat het de vlammen zijner vurige liefde niet meer kan bevatten, en het goed gevonden heeft, door uwe tussenkomst, dat vuur te versprieden, en zich aan de mensen te openbaren om hen met zijne schatten te verrijken. Ik maak u den prijs dezer schatten bekend; zij behelzen de gratiën van heiliging en zaligheid, die noodig zijn om hen uit den afgronddes bederfs te trekken.
Ik heb u, ondkans uwe onwaardigheid en uwe onwetendheid verkozen tot de uitvoering dezer groote onderneming ten einde het beter blijke, dat alles door mij zal gedaan worden.

Toen de gelukzalige dienares Gods van de verbaasdheid, waarin haar deze woorden geworpen hadden, terugkwam antwoordde zij: ‘Maar, Heere! Tot wie spreekt gij? Tot een zoo zwak schepsel, tot eene zoo arme zondaris, dat hare onwaardigheid bekwaam zou zijn de uitvoering uver onderneming te beletten! … Hebt gij geene edelmeodige zielen genoeg, wien gij dergelijke taak kunt toevertrouwen?

Hoe – wedernam de Goddelijke Jezus, weet gij dean niet, dat ik de zwakste wezens gebruik om de sterkste te beschamen, en dat mijne macht op de kleinsten en armsten van geest met den meesten glans uitschijnt, opdat zij neits aan zich zelven toeschrijven?

Daarmee was het startschot gegeven van een verregaande verering van het Heilig Hart.
De Jeuzïeten hadden het niet altijd gemakkelijk in België; de orde was reeds een paar keer afgeschaft door de overheid en ook nu werd ze beperkt in haar mogelijkheden.
De orde kreeg in dit jaar een belangrijke erfenis, - het kasteel van Grambois in Frankrijk -

maar de staat verzette zich hier tegen.
Pater Boone bemoeide zich wel met de zaak maart haalde het niet.
In 'Het Brugsche Vrye van de 17de augustus 1853 versschen dit korte bericht:
By arrest van maendag morgen, heeft het hof van appel van Brussel op de gelykvormige konklusien van M. den advokaet-generael Cloquette, bevestigd het vonnis der regtbank van dezelfde stad, hetwelk nul verklaerde het legaet van het kasteel van Grambois, gemaakt door wylen den abt Sebille aen de paters-jesuïeten Boone en Franckeville, als gemaekt geweest zynde aen tusschengestelde persoonen ten profyte der sociteit Jesus.
De liberale krant die dit bericht gaf, besluit het met de volgende cynische opmerking:
Het is jammer dat dit kasteel niet kunnen smilen is in de kerkelyke schatkist, die sedert 1830 tot 1850, meer dan zestien millioenen ingeslkt heeft. Wanneer zal het publiek eens zyne grooee oogen openen?

Begin januari 1855 wordt Pater Boones broer, pastoor van Gheluwe.
Op de 9de mei 1855 schrijft Le Propagatuer dat pater Boone op de jaarlijskte dienst voor de oudstrijders van de Franse keizer in de Sint Goedelekathedraal te Brussel, aanwezig was.
Men refereerde hierbij naar zijn diensttijd in Wesel aan de Rijn.

*In het jaar **1856** verschijnt er nog een 'handboek' van Pater Boone, in het frans, dat meteen vertaald wordt, deze maal:* 'Het Handboek om de zieken by te staen en ze tot eene zalige dood te bereiden'

*In de 'Standaerd van Valenderen' van de **4de december 1856** komt er een zonderling verslag uit de kamers waarin onze pater Boone, of tenpisnte zijn 'index' vermeld wordt.*

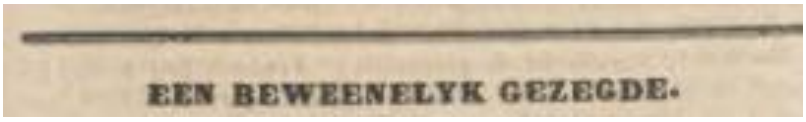
EEN BEWEENELYK GEZEGDE.

De zitting der Kamer, in welke het adres in antwoord aen de troonrede gestemd is geworden, heeft M. De Decker, minister van binnenalndsche zaken, gekenmerkt door woorden die hy eens, helaes te laet, za lbeklagen.
Die woorden mogt men verachten in den mond van M. Frère, van M. Verhaeegen, van M. Tesch, en andere overdrevene leden der liberalen, maer zy waren allezints misplaets in den

mond van eenen minister die beweert katholyk te zyn, de inderdaed door de katholyken een man is geworden , en die zonder den edelmoeidgen onderstand der katholyken, reeds lang als minister zou dood en begraven zyn.
De kopstukken van de linkerzyde der Kamer den lofzucht van M. De Decker kennende, hebben beginnen met hem te pryzen; M. Rogier onder andere, heeft hem lof toegezwaeid oen op eene zeker wyze uitelged, wel verzekrd zynde van hier odor hun gewenscht doel te bereiken. Inderdaed, M. Frère die gesproken had van den indew , 't is te zeggen, van de slechte boeken die de Paus verbiedt te lezen, verwekt de ongestadigheid van M. De Decker, en de gansche Kamer hoort den minister met verwondering zeggen dat hy geenzins den index tot gedragsregel wilt nemen.
'T Was dan van wegens eenen katholyken minister eenen volledigen opstand tegen het geag van den H. Stoel, opstand die gescheedde zonder noodzakelykheid, en met het inzigt van aen de vyanden des godsdienst te behagen.
De indexs is nsogtans, in de katholyke kerk, eene noodzakelykheid. De Paus tracht, door alle mogelyke middels, her geloof en de zeden der christenen te beveiligen, daerom verbiedt hy van sommige boeken te lezen die het geloof aenranden of wel de goede zeden kwetsen, en waer is den katholyken die zulk eene zrogvuldigheid zou durven afkeuren?
Eilaes! Wy zeggen het met spyt: M. De Decker heeft vermeend in België die katholyken te moeten wezen ; zodner noodzakelykehid is hy in vollen opstand gekomen tegen en Paus, tegen het gezag der H. Kerk, tegen hare zorgvuldigheid voor het welzyn harer kinders.
Doch, wei weet het niet? Het verbod vandeze of gene boeken te lezen, strekt geenzints om den kring der wetenschappen te vernauwen: van het oogenblik dat er noodzakelykheid verstaet van boekwerken te lezen, de geestelykhgeid weigert den daer toe gevraegden oorlof niet, wy zelven hebben hem meermaels gevraegd en bekomen; M. De Deckerook bezit waerschynlyk dien oorlof, en waerom dan moest hy, in de Kamer, uitvallen tegen het pauzelyk gezag en verklaren dat hy, die zegt 'een onderdanig een verkleeft kind der kerk' te wezen, den index geenzints tot gedragregel wilt nemen?
Eene dergelyke dwaling kan niet verregtveerdigd worden,en alle echte katholyke moet den minister beklagen die reeds zoo verre van eht goede is afgeweken.
Maer hiermede heeft M. De Decker zich niet bepaeld. Nog eens opgewekt zynde door de tergingen der ander zyde, heeft hy eenen anderen groven misslag begaen.
De eerweerde **Pater Boone,** van het gezelschap Jesu, heeft eene boekkyst opgesteld, in welke hy de werken heeft aengeduid die geenzints aen de jongelingen passen; hy heeft ook over het lezen van sommige boeken aen de wereldsche persoonen goeden raed gegeven, en zyn werk, goedgekeurd door Zyne Eminentie den kardinael Aertsbisschop van Mechelen, doen drukken.
M. Frère heeft goedgevonden van M. De Decker met de boeklyst te tergen en de minister is opgestaen, zeggende dat het boekwerk van den eerweerde Pater Boone tot niet anders goed was als om een geslacht van (*cretins)* domkoppen te vormen; hy heeft er bygevoegd dat die boeklyst slechts het uitwerksel kon zyn van eene zonderlinge dwaling.
Welke indruk deze woorden in de kamer hebben gestalen behoeven wy niet te zeggen. Hij is allergrootst geweest, maer bezonderlyk heeft hy de reputatie van M. De Decker getroffen.
Eenieder heeft gevraegd hoe het mogelyk was dat een minister op zulke eene onbeschofte wyze eenen eerweerden en gleerden religieus aenrandde, en met hem de zoo goede kollegien der Jeuzïeten beschuldigde van een geslacht vn domkoppen te kweeken.
'T Is waerlyk onverstaenbaer. En dit alles om aen de onverzoenelyke vyanden des godsdienst te behagen!
Dus, volgens M. De Decker, wanneer gy uwe kinders belet van slecht werken te lezen, maekt gy van hen domkoppen.
Hewel, wanneer de kinders van den minister groto zullen wezen, zal het te zien zyn of hy hun slechte werken ter hand stellen zal; 't is eene proef op elke wy hen erwachten, zoo ja, by zal er

schoone vruchten van kweeken, zoo niet, eht zullen, volgens, zyn dwaas en graf gezegde, domkoppen zyn!

De gansche liberalendrukpers juicht, zoo men het denken kan, de dwalingen van M. De Decker toe, maer by al wat katholyk is, by al wat gezond oordeel bezit, is hy helaes zeer leeg gevallen. Zal hy verder en verder het slechte pad intreden 't welke hy zoo droeviglyk bewandelt? By het inzien van het gebeurde, durven wy nhiet meer neen antwoorden. Mogten wy in onze vrees bedrogen zyn!

De questie van de 'index' zou nog heel lang een hiekel punt blijven in de politiek en zeker in het katholieke Vlaanderen.
Op de **9de augustus 1868** *– zo schrijft men in de krant* 'De Westvlaming' *werd er in de Provinciale Raad* 'gesabbaterd' tegen de Volksbibliohteken, en namelyk tegen deze door de Vrienden des Vooruitgangs, opgericht. Volgens Sissen Vanden Abeele is het aen elkeen niet teogelaen den keus te doen der boeken die aen eht volk ter lezing gegeven worden. Die keus moet gedaen worden door eene strenge hand, 'une main sévère'. *– de 'index' bleef dus nog heel lang nazinderen.*

In 1868 verscheen het boekje 'De godsvrucht tot het allerheiligste Sacrament des Autaers' *van de hand van Jean Baptist Boone bij* de drukkers J. en H. van der Schelden te Gent – 326 bladzijden lang.

Op de **3de februari 1871** overleed Jean Baptist in het college te Brussel.
Op de 2de april 1871 schreef men in de liberale krant 'De Toekomst' nog het volgende:

* *

De correspondent van het *Nieuwsblad* is van gevoelen dat de spreekstoelen van de *ongewijde* conferenciegevers en liberale redenaars op het model moeten gemaakt zijn van dien waarop pater Boone in het jaar O. H. J. C. 1855 op de Groote Markt van Poperinghe een *sermon champêtre* gaf. Zoude hij die wereldsche volksonderrichters willen vergelijken aan onze politieke kruikoekmarchands ?

* *

Van Jean Baptiste Boone wordt op Wikipedia vermeldt dat hijvooral bekendheid verwierf als kanselredenaar. Zijn briljante maar sobere redenaarskunst trok immers talrijke toehoorders aan, zowel in Brussel als elders. Om zijn hierdoor verkregen invloed in actie om te zetten stichtte hij genootschappen:

- De *Société Saint-Vincent de Paul* (1842).
- De *Confrérie voor de Eeuwigdurende Aanbidding* (1846), met de nadrukkelijke steun van kardinaal Sterckx.
- Het werk van de parochiale 'patronages' voor de ontspanning van de jongeren uit de arbeidsklasse.

Op religieus vlak was Boone, naast zijn predicaties, actief door het publiceren van een **vijftigtal boeken en brochures** gewijd aan geestelijke verdieping en devotie.

Hij ontwikkelde een nauwe vertrouwensband met de kardinaal-aartsbisschoppen van Mechelen Engelbert Sterckx en Victor Augustus Dechamps. Hij oefende ook heel wat invloed uit bij andere bisschoppen en bij kloostergemeenschappen doorheen het land. Een voorbeeld hiervan was zijn invloed op Marie-Dominique Berlamont, de abdis van de arme klaren in Brugge. Hij stond haar bij ter gelegenheid van de talrijke nieuwe kloosters die ze oprichtte. Hij werd ook geïntroduceerd aan het hof en had regelmatige contacten met de koningen

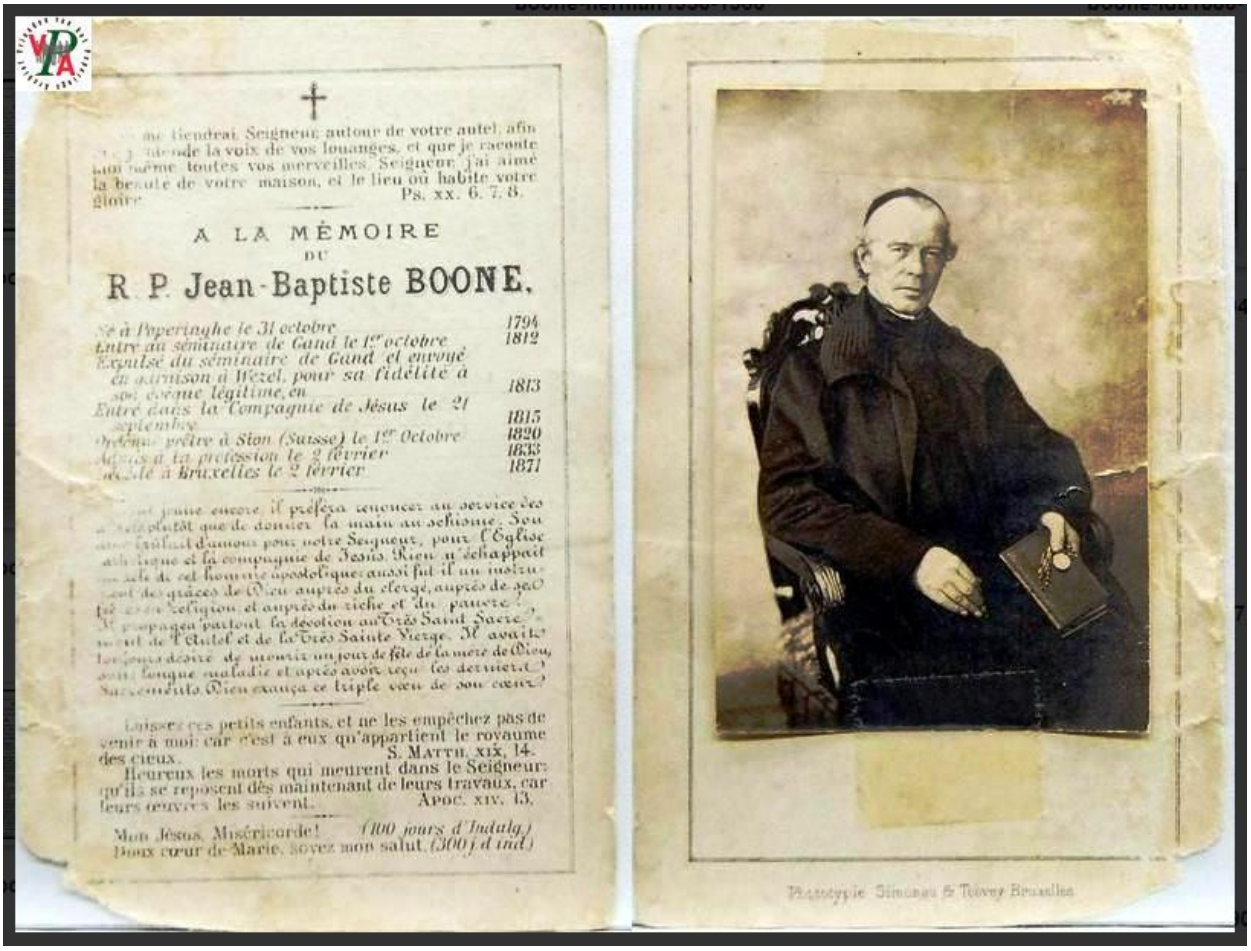

†

me tiendrai, Seigneur, autour de votre autel, afin
de la voix de vos louanges, et que je raconte
lui-même toutes vos merveilles. Seigneur, j'ai aimé
la beauté de votre maison, et le lieu où habite votre
gloire. Ps. xx. 6. 7. 8.

A LA MÉMOIRE
DU
R. P. Jean-Baptiste BOONE.

Né à Poperinghe le 31 octobre	1794
Entre au séminaire de Gand le 1er octobre	1812
Expulsé du séminaire de Gand et envoyé en garnison à Wezel, pour sa fidélité à son évêque légitime, en	1813
Entre dans la Compagnie de Jésus le 21 septembre	1815
Ordonné prêtre à Sion (Suisse) le 1er Octobre	1820
Admis à la profession le 2 février	1833
Décédé à Bruxelles le 2 février	1871

jeune encore, il préféra renoncer au service des
plutôt que de donner la main au schisme. Son
fut d'amour pour notre Seigneur, pour l'Église
catholique et la compagnie de Jésus. Rien n'échappait
au zèle de cet homme apostolique; aussi fut-il un instru-
ment de grâces de Dieu auprès du clergé, auprès de ses
frères en religion, et auprès du riche et du pauvre.
Il propagea partout la dévotion au Très Saint Sacre-
ment de l'Autel et de la Très Sainte Vierge. Il avait le
bonheur désiré de mourir un jour de fête de la mère de Dieu,
après longue maladie et après avoir reçu les derniers
sacrements. Dieu exauça ce triple vœu de son cœur.

Laissez ces petits enfants, et ne les empêchez pas de
venir à moi: car c'est à eux qu'appartient le royaume
des cieux. S. Matth. xix. 14.

Heureux les morts qui meurent dans le Seigneur:
qu'ils se reposent dès maintenant de leurs travaux, car
leurs œuvres les suivent. Apoc. xiv. 13.

Mon Jésus, Miséricorde! (100 jours d'Indulg.)
Doux cœur de Marie, soyez mon salut. (300 j. d. ind.)

Phototypie Simonau & Toovey Bruxelles

Het 'doodzaantje' van Jean Baptiste Boone – afgehaald van de webstek van de Vrienden van het stadsarchief Poperinge

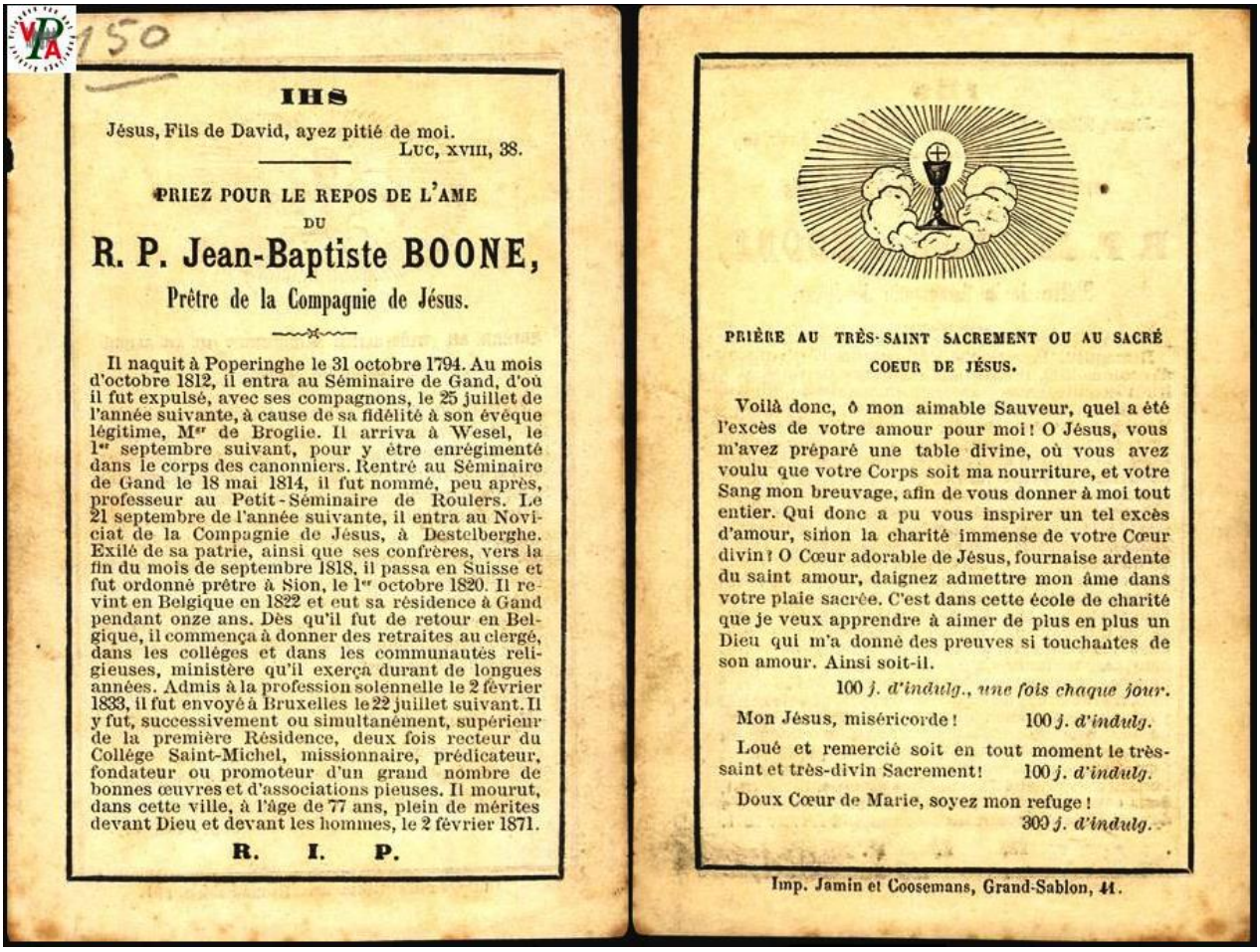

IHS

Jésus, Fils de David, ayez pitié de moi.
Luc, XVIII, 38.

PRIEZ POUR LE REPOS DE L'AME
DU

R. P. Jean-Baptiste BOONE,

Prêtre de la Compagnie de Jésus.

Il naquit à Poperinghe le 31 octobre 1794. Au mois d'octobre 1812, il entra au Séminaire de Gand, d'où il fut expulsé, avec ses compagnons, le 25 juillet de l'année suivante, à cause de sa fidélité à son évêque légitime, Mgr de Broglie. Il arriva à Wesel, le 1er septembre suivant, pour y être enrégimenté dans le corps des canonniers. Rentré au Séminaire de Gand le 18 mai 1814, il fut nommé, peu après, professeur au Petit-Séminaire de Roulers. Le 21 septembre de l'année suivante, il entra au Noviciat de la Compagnie de Jésus, à Destelberghe. Exilé de sa patrie, ainsi que ses confrères, vers la fin du mois de septembre 1818, il passa en Suisse et fut ordonné prêtre à Sion, le 1er octobre 1820. Il revint en Belgique en 1822 et eut sa résidence à Gand pendant onze ans. Dès qu'il fut de retour en Belgique, il commença à donner des retraites au clergé, dans les collèges et dans les communautés religieuses, ministère qu'il exerça durant de longues années. Admis à la profession solennelle le 2 février 1833, il fut envoyé à Bruxelles le 22 juillet suivant. Il y fut, successivement ou simultanément, supérieur de la première Résidence, deux fois recteur du Collège Saint-Michel, missionnaire, prédicateur, fondateur ou promoteur d'un grand nombre de bonnes œuvres et d'associations pieuses. Il mourut, dans cette ville, à l'âge de 77 ans, plein de mérites devant Dieu et devant les hommes, le 2 février 1871.

R. I. P.

PRIÈRE AU TRÈS-SAINT SACREMENT OU AU SACRÉ COEUR DE JÉSUS.

Voilà donc, ô mon aimable Sauveur, quel a été l'excès de votre amour pour moi! O Jésus, vous m'avez préparé une table divine, où vous avez voulu que votre Corps soit ma nourriture, et votre Sang mon breuvage, afin de vous donner à moi tout entier. Qui donc a pu vous inspirer un tel excès d'amour, sinon la charité immense de votre Cœur divin? O Cœur adorable de Jésus, fournaise ardente du saint amour, daignez admettre mon âme dans votre plaie sacrée. C'est dans cette école de charité que je veux apprendre à aimer de plus en plus un Dieu qui m'a donné des preuves si touchantes de son amour. Ainsi soit-il.

100 *j. d'indulg., une fois chaque jour.*

Mon Jésus, miséricorde! 100 *j. d'indulg.*

Loué et remercié soit en tout moment le très-saint et très-divin Sacrement! 100 *j. d'indulg.*

Doux Cœur de Marie, soyez mon refuge! 300 *j. d'indulg.*

Imp. Jamin et Coosemans, Grand-Sablon, 41.

Onze 'heilige' Pater en Poperingenaar schreef en preekte zijn leven lang en lag mee aan de basis door de verering van het 'Heilig hart'.